

EUROPARÅDETS STRATEGI FOR BARNES RETTIGHETER (2022-2027)

” Barns rettigheter
i praksis:
fra kontinuerlig
implementering til
felles innovasjon”

www.coe.int/children

Bygg et Europa for
og med barn

EUROPARÅDETS STRATEGI FOR BARNES RETTIGHETER (2022-2027)

“Barns rettigheter
i praksis:
fra kontinuerlig
implementering til
felles innovasjon”

Original tittel:
Council of Europe Strategy for
the Rights of the Child (2022-2027)
© Europarådet, mars 2022.

Tekst stammer fra og brukes med tillatelse fra Europarådet. Dette dokumentet er publisert etter avtale med Europarådet, men under ansvar av oversetteren(e)/utgiver(e).

Kopiering av utdrag (opp til 500 ord) er tillatt, med unntak av for kommersielle formål, forutsatt at tekstens integritet ivaretas, og utdraget ikke brukes utenfor riktig kontekst, ikke gir ufullstendig informasjon eller på annen måte villeder leseren om tekstens art, omfang eller innhold. Kildeteksten må alltid angis slik: «© Europarådet, publiseringsår».

Alle andre henvendelser knyttet til kopiering/oversettelse av hele eller deler av dokumentet skal rettes til Directorate of Communications, Council of Europe (F-67075 Strasbourg Cedex eller publishing@coe.int).

Alle andre henvendelser om dette dokumentet skal rettes til Directorate General of Democracy and Human Dignity

Council of Europe F-67075
Strasbourg Cedex
E-post: children@coe.int

Foto: Maria Erla Portway

Denne publikasjonen er ikke redigert av DPDP Editorial Unit for korrigerings av eventuelle typografiske og grammatiske feil.

Omslagsdesign og layout: Documents and Publications Production Department (SPDP), Council of Europe

© Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, oktober 2023, norsk oversettelse

INNHold

1. INNLEDNING – EUROPARÅDET OG BARNs RETTIGHETER	5
1.1. NØKKElREFERANSER FOR EUROPARÅDET	5
1.2. STRATEGISK KONTEKST - STRATEGISK MERVERDI	5
1.3. STRATEGIUTFORMING OG PROSESS	6
1.4. HVORDAN SKAL STRATEGIEN LESE, TOLKES OG BRUKES?	7
2. STRATEGISKE MÅL OG TILTAK	8
NØKKElREFERANSER OG PRIORITERINGSOMRÅDER	9
TVERRGÅENDE TILNÆRMINGER	10
2.1. Frihet fra vold for alle barn	13
2.2. Like muligheter og sosial inkludering for alle barn	19
2.3. Tilgang til og trygg bruk av teknologi for alle barn	27
2.4. Rettsvesen som ivaretar alle barn	33
2.5. Gi hvert enkelt barn en stemme	39
2.6. Barns rettigheter i kriser og nødsituasjoner	45
3. GJENNOMFØRING AV STRATEGIEN. HVORDAN KOMMER VI DIT?	49
3.1. INSTITUSJONELLE RAMMER	49
3.2. ARBEIDSMETODER	49
3.3. SYNERGIER	50
3.4. RESSURSER	51
3.5. KOMMUNIKASJON OG SYNLIGHET	51
4. OPPFØLGING OG IMPLEMENTERING AV STRATEGIEN	52
OPPFØLGING OG EVALUERING	52
MATRISSE FOR LOGISK PROSJEKTPLANLEGGING	52
RISIKO OG RISIKOREDUKSJON	52

1. INNLEDNING – EUROPARÅDET OG BARNs RETTIGHETER

1. Vern av **barns rettigheter** er sentralt for Europarådets, som har som formål å fremme menneskerettigheter, demokrati og rettsstatsprinsipper. Helt siden programmet «Bygge et Europa for og med barn» ble opprettet i 2006, har Europarådet jobbet for å fremme barns rettigheter i medlemslandene gjennom flerårige strategier, som er implementert gjennom bruk av retningslinjer og veiledere, følge opp etterlevelse og gi implementeringsstøtte gjennom samarbeidsprosjekter.

2. Barn i alle Europarådets medlemsland har krav på å nyte godt av menneskerettighetene i Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK), FNs barnekonvensjon (UNCRC) og andre internasjonale og europeiske menneskerettighetsinstrumenter. Rettighetene omfatter sivile, politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter. Denne strategien forsøker å dekke alle de ulike kategoriene av menneskerettigheter, og beskriver mål og prioriteringer for Europarådet og medlemslandene i arbeidet med å beskytte barns rettigheter og realiseringen av disse rettighetene for alle barn. Strategien har seks prioriterte områder eller overordnede mål for perioden 2022 til 2027.

1.1. Nøkkelreferanser for Europarådet

3. **Det strategiske rammeverket for Europarådet 2021–2025** legger stor vekt på å forebygge diskriminering og sikre beskyttelse av sårbare grupper, inkludert barn. «Vern av rettighetene til nasjonale minoriteter, LHBTQI+-personer, flyktninger og migranter, særlig enslige mindreårige» og «fremming av likestilling mellom kvinner og menn» vil også stå i fokus. Det legges særlig vekt på å bekjempe seksuell utnyttelse av barn, spesielt ved å implementere Lanzarote-konvensjonen, Europarådets konvensjon om beskyttelse av barn mot seksuell utnyttelse og seksuelt misbruk, og Istanbul-konvensjonen, Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.

4. 4. Strategien for barns rettigheter 2022–2027 inneholder tiltak som støtter opp under relevante punkter i det strategiske rammeverket, samt verner om menneskerettigheter, demokrati og rettsstatsprinsipper i den digitale verdenen jf. Europarådets utkast til digital agenda 2022–2025. Det er et mål å oppnå synergier mellom prioriteringer og tiltak i **andre Europarådsstrategier og handlingsplaner**, som i strategien for personer med funksjonsnedsettelse (2017–2023), strategien for anti-terrorisme (2018–2022), strategien for likestilling mellom kjønnene (2018–2023), strategisk handlingsplan for inkludering av rom og vandrende folkeslag (2020–2025), strategisk handlingsplan om menneskerettigheter og teknologi i biomedisin (2020–2025), strategi for ungdomssektoren 2030 og Europarådets handlingsplan om vern av sårbare personer i forbindelse med migrasjon og asyl i Europa (2021–2025).

1.2. Strategisk kontekst - strategisk merverdi

5. Svakheter i lovgivning innen familie- og sosialtjenester, rettsvesen, opplæring og helsevesen øker barns sårbarhet for menneskerettighetsbrudd. I kombinasjon med seiglivede samfunnsmessige normer som tolererer vold mot barn og mangel på anerkjennelse av at barn har rettigheter på eget grunnlag, fører dette til at barn er den gruppen mennesker som rammes hardest av samfunnsmessige situasjoner, som økonomiske kriser eller kriser av helsemessig art.

6. På nasjonalt nivå har implementering i medlemslandene av integrerte strategier vist seg å være et viktig virkemiddel for effektivt å fremme og verne om barns rettigheter. En implementering av Europarådets strategi for barns rettigheter vil tjene samme formål: Alle sentrale aktører (i og utenfor Europarådet) er enige om en **felles visjon**, utvikler et **felles referanserammeverk** med konkrete og tidsbestemte mål, og mobiliserer alle som har en rolle i realiseringen av disse.

7. En barnerettighetsstrategi er nødvendig for å **ta tak i komplekse og tverrfaglige utfordringer**. En av hindringene for effektivt å kunne verne om barns rettigheter er silotenking – og dette skjer på alle nivåer:

internasjonalt, europeisk, nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Ved å bringe alle sentrale aktører sammen kan en strategi effektivt ta tak i utfordringer som har flere dimensjoner, og tildele klare roller til alle aktører. Sterk politisk forankring og ledelse, i kombinasjon med adekvat ressurstildeling og bred samfunnsmessig bevissthet rundt barns rettigheter, er derfor helt grunnleggende for å sikre at barn blir sett og behandlet som likeverdige rettighetshavere.

8. Strategier bidrar til å **identifisere behov og finne passende tiltak**, foreta prioriteringer og i praksis alminneliggjøre barns rettigheter innad i Europarådet, hvor alle krefter mobiliseres rundt en felles visjon og agenda. Strategier definerer klare milepæler som regelmessig evalueres og revideres for å sikre fremgang og suksess. De åpner også for «banebrytende», «eksperimentelle» og «innovative» politiske tiltak på nye områder og legger til rette for dialog med mål om å **utløse endringer** i både rettslige og samfunnsmessige normer, samt sette søkelyset på barn i særlig utsatte situasjoner.

9. Til slutt, i den grad strategien utformes og implementeres gjennom en **inkluderende prosess**, vil strategien fremme eierskap, dekke behov og gi klare retningslinjer for medlemsland og andre aktører, samtidig som den ansvarliggjør de enkelte partene. Disse egenskapene gjør strategier godt egnet til å få til store gjennombrudd og gevinster, **økt effekt av tiltak** og bygging av et bærekraftig grunnlag for effektiv handling, ikke kun gjennom umiddelbar, kortsiktig respons, men også ved å endre holdninger og systemer på lang sikt.

1.3. Strategiutforming og prosess

10. Denne strategien er resultatet av en bred og inkluderende prosess som omfatter blant annet høringer og aktiv dialog med ulike aktører. I likhet med for tidligere strategier ble det i perioden september 2020 til juni 2021 gjennomført en høringsprosess på flere nivåer, først med myndigheter, representert ved de nasjonale delegasjonene i styringskomiteen for barnets rettigheter (CDENF). Europarådets organer og internasjonale organisasjoner var invitert, i tillegg til offisielle observatører av CDENF (spesielt NGO-er og delegasjoner fra ikke-medlemsland). I de interne høringene deltok blant annet sekretariatene for de andre organene i Europarådet, representert ved arbeidsgruppen for barns rettigheter, som bidro med vesentlige innspill og sørget for å etablere kontakt med medlemmer og observatører. **Totalt 220** barn medvirket i perioden februar til juni 2021, med aktiv støtte fra 10 nasjonale CDENF-delegasjoner¹ og deres respektive partnerorganisasjoner, som koordinerte kontakten med barna, samt spesialkonsulenter som fulgte hele prosessen frem til strategien ble vedtatt. Barnas bidrag og forslag er inkludert under hver enkelt mål i strategien, under overskriften «Fokus: hva barn foreslår», men disse bidragene har også i enkelte tilfeller blitt tatt med i beskrivelsen av utfordringer og målsettinger. Sitatene øverst i hvert kapittel kommer også fra barna som har medvirket.

11. Den inkluderende prosessen var rettet mot og bidro til å identifisere et sett strategiske mål (fra generelle mål til spesifikke mål og forslag til tiltak). Mål og tiltak møter barns faktiske behov og prioriteringer, slik disse er beskrevet gjennom ulike mellomstatlige tiltak, gjennom litteraturgjennomganger og ved å konsultere barn direkte. Tidligere versjoner av strategien har blitt godt mottatt i aktuelle revisjonsprosesser for dens omfattende og inkluderende tilnærming og tydelige struktur. Etter innspill fra Europarådets interne tilsynsorgan, Directorate of Internal Oversight (DIO), i 2020 har man forsøkt å bruke erfaringer fra lignende strategiprosesser til å forbedre strategien slik den fremstår nå. Dette har blant annet medført at strategien legger frem klare og detaljerte «resultatkjeder», som gjør det lettere for alle relevante aktører og et bredere profesjonelt publikum å forstå hvordan Europarådet planlegger å gå fra generelle mål til å faktisk påvirke barns rettigheter og velferd.

12. Strategien knytter også de strategiske målene opp mot relevante artikler i FNs menneskerettigheter (UNCRC), Europas menneskerettigheter (EMK) og FNs bærekraftsmål (UN SDG), slik disse er definert i Agenda 2030, og svarer derfor på Europarådets rolle som en regional organisasjon med tillit fra ulike FN-organer når det gjelder å slutte opp om og fremme en global agenda.

13. Strategien er et felles referansepunkt for arbeidet med å fremme og verne om barns rettigheter og ble først vedtatt av CDENF i et møte avholdt 16.–18. oktober 2021, før den ble lagt frem for og vedtatt av Europarådets ministerkomité den 23. februar 2022 og offisielt presentert på en lanseringskonferanse i Roma den 7.–8. april 2022.

14. Implementeringen av strategien vil bli fulgt tett opp av Europarådet i en inkluderende samarbeidsprosess under ledelse av Europarådets barnrettighetskomité (CDENF) i den nye fireårsperioden (2022–2025). For å gjøre strategien mer tilgjengelig for barn og holde aktørene ansvarlig er det også utarbeidet en barnevennlig versjon av strategien. Til slutt, etter hvert som implementeringen av strategien i medlemslandene skrider frem,

1. Belgia, Bulgaria, Finland, Frankrike, Hellas, Italia, Montenegro, Portugal, Slovakia og Spania.

vil strategien og handlingsplaner kunne fungere som måleutgangspunkt for å følge utviklingen i arbeidet med å verne og fremme barns rettigheter på nasjonalt nivå. I strategiens seksårige implementeringsperiode vil Europarådet utforske muligheter og potensielle formater for å opprettholde barns medvirkning.

1.4. Hvordan skal strategien lese, tolkes og brukes?

15. Strategien består av seks mål og viser samtidig til flere tverrgående dimensjoner eller tilnærminger som angår alle mål på ulike områder og i møte med flere andre utfordringer i det komplekse moderne samfunnet.

16. For hvert prioriteringsområde gir strategien en kort innføring i de generelle målene, som etterfølges av flere elementer:

- ▶ referanser til relevante artikler i FNs menneskerettighetskonvensjon (UNCRC) og Europas menneskerettighetskonvensjon (EMK) (listen er ikke uttømmende)
- ▶ relevante bærekraftsmål, jf. UNSDG.
- ▶ en beskrivelse av sentrale utfordringer
- ▶ konkrete mål på to ulike nivåer:
 - *implementeringsmål*, som fokuserer på eksisterende anbefalinger og standarder fra Europarådet som medlemsland er forpliktet til å følge opp og hvordan man kan øke implementeringen av disse
 - *innovasjonsmål*, som retter seg inn mot å finne nye tiltak og avgjørende synergier
- ▶ forslag som kommer direkte fra barna som har medvirket («Hva barn foreslår»)
- ▶ relevante tverrgående spørsmål som bør sjekkes opp mot hvert enkelt prioriteringsområde.

17. Strategien inneholder også omfattende tabeller som beskriver detaljerte resultatkjeder (inkludert utfall og indikatorer) som bidrar til åpenhet og ansvarliggjøring, er ment å utfylle prioriteringsområdene. Disse må leses opp mot hverandre for at man fullt ut skal kunne forstå hvilke tiltak Europarådet ønsker å sette inn på hvert område, og hvilke utfall de ønsker å oppnå.

18. Det er viktig at alle medlemsland og andre som nyter godt av denne strategien, virkelig forstår de ulike «byggesteinene» og hvordan de henger sammen. Det er viktig med eierskap til strategien fordi resultater vil bare kunne oppnås hvis alle aktører som er involvert i implementeringsprosessen, skaffer seg en grundig forståelse av den og er i stand til å kjenne igjen sine respektive roller i den, slik at de kan utnytte sitt eget potensial til å bidra til implementeringen av strategien og dermed styrke barns rettigheter. Det er også avgjørende å mobilisere tilstrekkelig politisk ledelse og ressurser til å oppnå en positiv endring, og store fremskritt når det gjelder å verne om barns rettigheter i årene som kommer. Ved å gjøre strategien tilgjengelig for alle har man også en forutsetning for å gi barn muligheter for å uttrykke sitt syn og bidra til å forme implementeringsprosessen nasjonalt.

19. **Den overordnede visjonen for denne strategien er å skape vesentlige og varige positive endringer i barns liv, i hvordan rettighetene deres realiseres, i hvordan de blir beskyttet, og i hvordan vi fremmer barns interesser** - og å oppnå dette for alle barn i hele Europa og resten av verden. Den retter seg mot alle som har en mulighet til å gå «fra ord til handling»! En ambisiøs oppgave, men ikke umulig – la oss komme videre!

2. STRATEGISKE MÅL OG TILTAK

20. FNs barnekonvensjon (UNCRC) representerte et paradigmeskifte i måten barn behandles og oppfattes på. Barn, dvs. personer under 18 år, er ikke kun mottakere av beskyttelse eller velvilje, men rettighetshavere og endringsagenter. Mer enn 30 år etter at barnekonvensjonen trådte i kraft (1990), er dette en tolkning som flere og flere er enige i, men som også fortsatt bestrides av for mange. Videre er det mye som tyder på at, til tross for alle fremskritt vi har gjort, **blir barns rettigheter fortsatt brutt hver eneste dag, ikke minst på grunn av hull i barns rettsvern**, men også på grunn av lite samsvar mellom lov og praksis. FNs barnekonvensjon (UNCRC) vil fortsatt være en nøkkelreferanse for alle tiltak Europarådet innfører på dette området.

21. Europarådet er forpliktet til å bygge arbeidet sitt på rettspraksis i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen og Den europeiske komiteen for sosiale rettigheter som stadig blir påminnet hvordan rettighetene til barn fortsatt blir krenket.² Lanzarotekonvensjonens anbefalinger forplikter også partene og er viktig med hensyn til implementering av denne strategien.³ Rettspraksis i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen og Den europeiske menneskerettighetskomiteen legges til grunn når denne strategien implementeres.

22. Denne strategien følger en overordnet tilnærming til menneskerettigheter, som bygger på at alle barns rettigheter er udelelige og gjensidig avhengige av hverandre. Selv om målet er å verne om alle barns rettigheter, vil arbeidet i henhold til denne strategien særlig fokusere på følgende:

Den europeiske menneskerettskonvensjon	
Artikkel	Barns rett til:
2	liv
3	ikke å bli utsatt for tortur, eller for umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff
4	forbud mot slaveri og tvangsarbeid
5	frihet og trygghet
6	en rettferdig rettergang
8	respekt for privatliv og familieliv
10	ytringsfrihet
14	forbud mot diskriminering
2 i Tilleggsprotokoll 1	utdanning

Den europeiske sosialpakten (revidert)	
Artikkel	Barns rett til:
7§10	å få særlig vern mot fysiske og moralske farer
11	vern av helsen

2. Department for the Execution of Judgments of the European Court of Human Rights, Thematic Factsheet Children's Rights, februar 2021.

3. Se også Joint Council of Europe-FRA Handbook on European Law Relating to the Rights of the Child.

15	uavhengighet, sosial integrasjon og deltakelse i samfunnslivet (for barn med funksjonshemming)
17	sosialt, juridisk og økonomisk vern, samt til å vokse opp i et miljø som oppmuntrer til full utvikling av deres personlighet og av deres fysiske og mentale evner
17§1.a	å få den omsorgen, bistanden og utdannelsen samt den opplæringen de trenger
17§1.b	å få vern mot forsømmelse, vold og utnyttning
17§1.c	å få vern og særlig hjelp fra staten når barn og ungdom er berøvet familiens støtte
19	å få vern og hjelp (for migrantbarn)
30	å få vern mot fattigdom og sosial utestengning

Nøkkelreferanser og prioriteringsområder

23. Europarådet har gjennom en bred høringsprosess identifisert **seks prioriterte områder** for å garantere barns rettigheter og barns beste, samt **tre tverrgående dimensjoner** til prioriteringsområdene for å garantere at alle barn har lik tilgang til og kan nyte godt av rettighetene de har. Alle seks mål er forankret i internasjonale avtaler som fungerer som nøkkelreferanser for alt arbeid Europarådet foretar seg på området som omhandler barns rettigheter: EMK, UNCRC og dennes valgfrie tilleggsprotokoller⁴, og særlig **de fire generelle prinsippene i barnekonvensjonen – ikke-diskriminering (artikkel 2), barnets beste (artikkel 3), retten til å leve, overleve og vokse opp (artikkel 6) og retten til å bli hørt (artikkel 12)**. Alle de seks målene er også knyttet opp til konkrete mål i FNs bærekraftsmål, 2030 og har fått særlig oppmerksomhet og innspill fra barn i ti av Europarådets medlemsland, som ble spesifikt konsultert om strategien.

De seks målene for Europarådets garanti for barns rettigheter er:	
1.	Frihet fra vold for alle barn
2.	Like muligheter og sosial inkludering for alle barn
3.	Tilgang til og trygg bruk av teknologi for alle barn
4.	Rettsvesen som ivaretar alle barn
5.	Barns rett til å få stemmen sin hørt
6.	Barns rettigheter i kriser og nødsituasjoner

24. **Fem mål fra den forrige strategien for barns rettigheter (2016–2021)** videreføres i denne strategien, da det fortsatt er rom for forbedringer i medlemslandene, både legislativt og politisk. Ved å beholde samme struktur i strategien vil Europarådets medlemsland og andre aktører kunne bygge på tidligere arbeid og sikre kontinuitet i tiltakene, samtidig som man forsøker å finne innovative løsninger på nye utfordringer.

25. Andre nye utfordringer krever at Europarådet veileder medlemslandene, og dette har ført til at et **sjette prioriteringsområde – barns rettigheter i kriser og nødsituasjoner** – er lagt til, som rett til sunne levekår og bekjempelse av klimaendringer, rett til beskyttelse i konfliktområder, under frivillig eller tvungen migrasjon, eller rett til vern fra konsekvensene av en folkehelsekrise.

26. Den globale pandemien alle land har opplevd siden tidlig i 2020, har vist at nye og uventede utfordringer plutselig kan oppstå, og til tross for robuste standarder og referanser for beskyttelse av barns rettigheter bør de som lager lover og utformer politikk, alltid «forvente det uventede» og være forberedt, responsive og klare til å tilpasse seg. Med de ovennevnte 6 prioriterte områdene tar dermed strategien også tak i **nye utfordringer som har oppstått de siste årene**, inkludert problemer som følge av covid-19-krisen. Barn har blitt spesielt hardt rammet av tiltak innført for å bekjempe covid-19-pandemien, og vil fortsatt bli påvirket av dette i årene

4. Tilleggsprotokoll om salg av barn og barneprostitusjon, Tilleggsprotokoll om barn i væpnet konflikt og Tilleggsprotokoll som oppretter en klagemekanisme for barnekonvensjonen.

som kommer. Barns velferd, sikkerhet, tilgang til skolegang, rett til like muligheter, rett til å bli hørt, og fysisk og psykisk helse har blitt påvirket på mange ulike måter: Barns rettigheter er mer utsatt enn noensinne, selv om barn ofte kun er «passasjerer» i politiske, sosiale og økonomiske systemer som styres av voksne, og de må leve med konsekvensene av beslutninger tatt av voksne.⁵

Tverrgående tilnærminger

27. De komplekse utfordringene barn og alle som ønsker å beskytte barns rettigheter, står overfor, krever en systematisk og strukturell tilnærming. Europarådet vil se nærmere på disse komplekse utfordringene, samt se på hvordan det er mulig å styrke barns rolle, og deres rett til å bli hørt og påvirke beslutninger tatt av voksne. De tverrfaglige og tverretatlige responsene krever effektiv handling. Denne strategien har derfor en bred tilnærming til hvert av de seks prioriterte områdene, der tverrgående utfordringer gjennomgående blir systematisk hentet frem i hvert kapittel

FOKUS: Tverrgående tilnærminger som berører alle 6 målene i strategien	
Kjønns sensitiv tilnærming	Likestilling mellom kjønnene ⁶ begynner i barndommen: Gutter og jenter har konkrete individuelle erfaringer og behov, og disse kan bli hindret av vedvarende skadelige kjønnsstereotyper. ⁷ Jenter opplever ofte flere barrierer og mer diskriminering når de forsøker å få tilgang til og utøve sine menneskerettigheter, enn gutter. Europarådet vil sørge for å inkludere et likestillingsperspektiv i alle mål og tiltak i henhold til denne strategien, for å redusere barrierene for å oppnå økt likestilling og bidra til implementeringen av relevante europeiske instrumenter og standarder ⁸ og oppnå FNs bærekraftsmål nr. 5.
Anti-diskriminerings-tilnærming	I tråd med artikkel 2 i barnekonvensjonen vil Europarådet ta hensyn til barns ulike omstendigheter og bekjempe diskriminering av alle slag, uavhengig av barnets eller barnets foreldres eller foresattes rase, hudfarge, kjønn, språk, religion, politiske eller andre oppfatninger, nasjonale, etniske eller sosiale opprinnelse, eiendomsforhold, funksjonshemming, fødsel eller annen stilling. Alle egnede tiltak skal settes inn for å sikre at barnet beskyttes mot enhver form for diskriminering eller straff på grunn av sine foreldres, foresattes eller familiemedlemmers stilling, virksomhet, meningsytringer eller tro.
Tilnærming om barns medvirkning⁹	Selv om barns medvirkning er dekket gjennom konkrete mål definert i strategiens prioritert innsatsområde 5, mener Europarådet at dette bør prege alt arbeid som påvirker barn og deres velferd, slik at man oppfyller alle kravene i barnekonvensjonens artikkel 12. Barns bidrag er en unik ressurs i styrkingen av menneskerettigheter, demokrati og sosialt samhold, samt når det gjelder å øke effekten og ansvarliggjøringen i tjenester og politikk på alle seks prioriterte områder. Organisasjonen vil fortsette å arbeide for at barns medvirkning blir en naturlig del av alle de seks målene i strategien, blant annet ved å fremme medvirkning i ulike organers og institusjoners arbeid, og ved å utvikle barnevennlige versjoner av standarder, anbefalinger, instrumenter, referansetekster, retningslinjer og håndbøker, samt ved å oppfordre medlemslandene til å formidle disse på barnas nasjonale språk, med utgangspunkt i denne strategien.

5. Parlamentarikerforsamlingen i Europarådet (2021). Effekten av covid-19 på barns rettigheter. Resolusjon 2385 (2021) og Anbefaling 2206 (2021).

6. «Likestilling mellom kjønnene innebærer like rettigheter for kvinner og menn, jenter og gutter, samt samme synlighet, makt, ansvar og deltakelse, i alle sfærer av offentlig og privat liv. Det innebærer også lik tilgang til og fordeling av ressurser mellom kvinner og menn.» (Europarådets strategi for likestilling mellom kjønnene 2018–2023, innledning, punkt 2).

7. «Kjønnsstereotyper er forutinntatte sosiale og kulturelle mønstre eller tanker der kvinner og menn tilskrives egenskaper og roller på grunnlag av og begrenset av deres kjønn.» (Europarådets strategi for likestilling mellom kjønnene 2018–2023, strategisk mål 1, punkt 38).

8. Inkludert Europarådets anbefaling om forebygging og bekjempelse av kjønnsdiskriminering (CM/Rec(2019)1).

9. Barns medvirkning er både et tverrgående spørsmål som går igjen i alle prioriteringsområdene, og en egen prioritering i strategien, særlig med hensyn til konkrete aspekter ved eller tiltak knyttet til medvirkning.

FOKUS: Barn foreslår	
Utfordringer som krever umiddelbare tiltak	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Anerkjennelse at barns erfaringer, synspunkter og anbefalinger er legitime.; ▶ Sikre en forståelse av barns selvstendige status og kompetanse når det gjelder å medvirke til alle saker som angår barn, familier, lokalsamfunn og samfunnet generelt.
Potensielle tiltak	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Fortsette å utvikle barnevennlige dokumenter og ressurser som er tilgjengelige for barn, slik at barn kan få tilgang til informasjon, uttrykke sine synspunkter og medvirke. ▶ Støtte og styrke arbeid slik at barn får informasjon fra jevnaldrende om barns rettigheter og barns sosiopolitiske medvirkning. ▶ Utarbeide og gjennomføre opplæring for ansatte og fagpersoner i Europarådets tjenester og organer, samt på nasjonalt nivå i medlemslandene, om hvordan man inkluderer og konsulterer barn. ▶ Fremme rettighets- og kunnskapsbaserte arbeidsmetoder og verktøy for å hjelpe fagpersoner å inkludere og konsultere barn. ▶ Skape arenaer og muligheter hvor barn kan bidra til endringer som er til barns beste, i medlemslandene og i Europarådet.
Hvordan barn kan inkluderes	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Utarbeide og etablere en permanent struktur eller mekanisme for barns medvirkning i Europarådets dynamiske trekant – standardsetting, tilsyn og samarbeidsprosjekter. ▶ Styrke barns medvirkning i politiske prosesser og i implementeringsprosesser på alle nivåer av offentlig administrasjon, fra utarbeidelse av politikk på nasjonalt nivå til utføring av tjenester på lokalt nivå. ▶ Gi barn muligheter til å inspirere til innovative tilnærminger i utarbeidelsen av politikk, forvaltning og implementering, inkludert i utforming og levering av tjenester til barn, familier og lokalsamfunn. ▶ Støtte samarbeid og erfaringsutveksling mellom eksisterende strukturer og mekanismer for barns medvirkning på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå.

2.1. Frihet fra vold for alle barn

“Vi trenger at myndighetene øker allmennhetens bevissthet rundt vold mot barn, så rettferdigheten raskt kan seire og barnet blir hovedfokus i løsningene som kommer.»

«Volden har økt under pandemien. Barn ble stengt inne i leiligheter eller hus med truende foreldre eller søsken, uten å ha noe sted å gå og uten tillitspersoner i nærheten å snakke med.»

28. Vold mot barn er et brudd på barns rettigheter, setter deres sosiale utvikling i fare og påvirker deres av andre rettigheter.¹⁰ Vold har ofte store kort- og langsiktige konsekvenser for psykisk og fysisk helse, og fører også ofte til store utgifter for samfunnet. Europarådet har forpliktet seg til å styrke arbeidet med å beskytte barn mot vold, slik barnekonvensjonen, Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK), Den europeiske sosialpakten, Lanzarote-konvensjonen og andre europeiske konvensjoner krever. Gitt den vedvarende forekomsten av vold mot barn og de nye utfordringene som har oppstått, ikke minst i forbindelse med covid-19-pandemien, vil dette arbeidet fortsatt være en sterk prioritet for Europarådet og medlemslandene.

29. I denne strategien forstås **vold mot barn som et brudd på menneskerettighetene**, og det omfatter alle former for fysisk eller psykisk vold, skader eller mishandling, omsorgssvikt eller manglende omsorg, mishandling eller utnyttning, inkludert seksuelle overgrep.¹¹ Europarådet vil fortsette å fremme **en nullvisjon for vold i medlemslandene** sine, blant annet ved å støtte implementeringen av anbefalingene i den globale statusrapporten om forebygging av vold mot barn (2020) og mandatet til FNs spesialutsending med ansvar for å forebygge vold mot barn samt FNs spesialrapportør om salg av barn, barneprostitusjon og barnepornografi. I implementeringen av denne strategien vil Europarådet også forsøke å identifisere synergier med Den europeiske union (EU) og EUs arbeid for å forebygge vold mot barn, samt ta hensyn til EUs strategi for barns rettigheter (2021–2024)¹² og EUs strategi for mer effektiv bekjempelse av seksuelle overgrep mot barn,¹³ inkludert med hensyn til at EU kanskje slutter seg til Lanzarote-konvensjonen.¹⁴

30. **Covid-19-pandemien har ført til en økning i fysisk, psykisk og seksuell vold mot barn** og viser hvor sårbare systemene som beskytter barn, er i krisetider. Det haster med å finne løsninger på denne sårbarheten, særlig i form av en **integriert og strategisk tilnærming til vold**, ved å styrke rettssystemer og innsamling av bevis/data/dokumentasjon, og styrke forebyggende tiltak og systemer for bekymringsmelding og håndtering av vold gjennom tverrfaglige og tverretatlige tilnærminger.

Nøkkelreferanser i barnekonvensjonen Artikkel	Barns rett til ...
19	beskyttelse mot alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbruk, vanskjøtsel eller forsømmelig behandling, mishandling eller utnyttning, herunder seksuelt misbruk
34	beskyttelse mot alle former for seksuell utnyttning og seksuelt misbruk
39	tiltak for å fremme fysisk og psykisk rehabilitering og sosial reintegrering

10. FNs barnekomité, kommentar nr. 13 (2011) om barns rett til beskyttelse mot alle former for vold.

11. Ibid

12. COM/2021/142 final with public friendly version / COM/2021/142 final with child-friendly and accessible version

13. COM(2020) 607 final / COM(2020) 607 final

14. Som forutsett av Rådets konklusjoner om EUs prioriteringer for samarbeid med Europarådet 2020–2022. / Som forutsett av Rådets konklusjoner om EUs prioriteringer for samarbeid med Europarådet 2020–2022.

Nøkkelreferanser i Den europeiske menneskerettskonvensjon Artikkel	Barns rett til ...
2	liv
3	ikke å bli utsatt for tortur, eller for umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff
4	forbud mot slaveri og tvangsarbeid
5	frihet og trygghet
8	respekt for privatliv og familieliv

FNs bærekraftsmål. Mål	Mål som strategien vil bidra til å nå i arbeidet med å beskytte barn mot vold
4. God utdanning	4.7 fremme freds- og ikkevoldskultur
5. Likestilling mellom kjønnene	5.2 avskaffe alle former for vold mot alle jenter og kvinner både i offentlig og privat sfære, inkludert menneskehandel, seksuell utnyttning og andre former for utnyttning
	5.3 avskaffe all skadelig praksis, som barneekteskap, tidlige ekteskap, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse
16. Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner	16.1 betydelig redusere alle former for vold og dødsfall knyttet til vold i hele verden
	16.2 stanse overgrep, utnyttning, menneskehandel og alle former for vold og tortur mot barn
	16.a styrke relevante nasjonale institusjoner, blant annet gjennom internasjonalt samarbeid, med sikte på å bygge kapasitet på alle nivåer, særlig i utviklingsland, for å forebygge vold og bekjempe terrorisme og kriminalitet

Utfordringer vi står overfor ...

- **Vold mot barn tar mange ulike former**, inkludert mobbing,¹⁵ hatprat, trakassering, fysisk og psykisk omsorgssvikt, at man opplever eller blir vitne til vold i nære relasjoner, fysisk avstraffelse, nettvold, inkludert nettmobbing og nettkriminalitet, hatkriminalitet, seksuell utnyttelse og seksuelle overgrep, inkludert i form av prostitusjon, salg av barn, menneskehandel med barn, samt vold blant jevnaldrende og skadelig seksuell adferd mellom barn.
- **Risikoen for vold mot barn er til stede i alle situasjoner**, inkludert på steder der barn burde være tryggest: i familien og familiens sosiale nettverk (direkte eller indirekte utsatt for vold i nære relasjoner eller kjønnsbasert vold), på skolen og i omsorgsinstitusjoner, i krisesentre og mottak for migranter og asylsøkere, i fengsel og utlendingsinternater, i forbindelse med fritids- og idrettsaktiviteter, samt i digitale miljøer.
- Vold mot barn er både en driver for og en konsekvens av at barn forsvinner, noe som kan ha flere ulike årsaker, inkludert vold, menneskehandel, seksuelle overgrep og seksuell utnyttning, tidlige ekteskap, psykisk helse, omsorgssvikt eller svakheter i barnevernet.¹⁶
- Psykisk vold blir ikke alltid anerkjent som vold. Det er også en viss risiko for «normalisering» av vold, avhengig av hvem som bruker vold, eller hvor volden forekommer.
- Det finnes barrierer mot å oppnå fremskritt i å bekjempe vold mot barn. Det er ofte utilstrekkelige investeringer i forebygging, manglende forankring i nasjonal politikk samt mangelfullt og utilstrekkelig datagrunnlag og forskning.

15. Rapporten «Our Europe, Our Rights, Our Future» setter søkelys på at barn er frustrert over mangel på tiltak for å forebygge mobbing i skolen, selv når lærerne kanskje er kjent med at mobbing foregår.

16. Missing Children Europe, 2020 Figures and Trends.

- utilstrekkelig fokus på mekanismer for å identifisere overgrep, veiledning, rapportering,¹⁷ rehabilitering og reintegrering eller utilstrekkelige muligheter for barn og foreldre til å få rask og effektiv hjelp fra ulike tjenester. Det kan være mangel på tverrfaglig og tverretattlig samarbeid, samt manglende medvirkning fra barn i utforming og levering av tjenester.
- **Kjønnsdiskriminering, både offentlig og privat**, kan bidra til forsterking av kjønnsstereotyper, lav selvtillit og opprettholdelse av en ond sirkel av vold mot kvinner og jenter. Slik diskriminering kan også påvirke enkeltpersoners liv og yrkesvalg.
- Barn kan ha blitt mindre synlig i krisetider, som under covid-19-pandemien, på grunn av manglende kontakt mellom barn og andre ansvarlige voksne som ikke er foreldrene deres. Covid-19-pandemien har vist hvor viktig det er å sikre løsninger som fremmer barnets beste, samt å synliggjøre svakhetene i eksisterende mekanismer for å identifisere vold mot barn og melde fra om det, slik at barn får hjelp.

... og tilnærminger Europarådet har identifisert for å forebygge vold og beskytte barn mot vold:

IMPLEMENTERING av standarder ved kontinuerlig å:

1.1.1. **bekjempe seksuell utnyttelse av og seksuelle overgrep mot barn** gjennom arbeidet til Lanzarote-konvensjonens partskomiteé, som fungerer som tilsynsorgan og en plattform for kapasitetsbygging for å implementere konvensjonen i alle Europarådets medlemsland og øvrige land

1.1.2. øke bevisstheten rundt behovet for å beskytte barn mot seksuell utnyttelse og seksuelle overgrep¹⁸

1.1.3. støtte land som ikke er medlem av Europarådet, men som ønsker å **slutte seg til Lanzarote-konvensjonen**

1.1.4. følge opp implementeringen av ministerkomiteens **anbefaling om integrerte nasjonale strategier for å beskytte barn mot vold**¹⁹

1.1.5. fungere som plattform for utveksling av nasjonale praksiser (f.eks. gjennom «VAC Clearinghouse» – en nettplattform for tiltak mot vold mot barn)

1.1.6. utvikle og implementere konkrete retningslinjer for rapporteringsmekanismer for fagpersoner

1.1.7. følge opp implementeringen av **Den europeiske sosialpakten** med hensyn til vold mot barn gjennom Den europeiske komiteen for sosiale rettigheter

1.1.8. **bekjempe hatprat og hatkriminalitet mot barn** gjennom Den europeiske kommisjonen mot rasisme og intoleranse

INNOVASJON ved å

1.2.1. øke bevisstheten rundt og styrke tiltak mot **kjønnsbasert vold** (inkludert tvangsekteskap og/eller barneekteskap), **vold mot barn i utsatte situasjoner, mobbing, nettmobbing, grooming, hatkriminalitet og vold mellom jevnaldrende**, inkludert skadelig seksuell adferd mellom barn

1.2.2. **styrke forebygging av vold mot barn** ved å utvikle en modell for forebyggende strategier på nasjonalt nivå og ved å innføre tiltak mot hatprat (inkludert kjønnsdiskriminerende hatprat) og mot at barn blir utsatte for voldelig radikaliserings

1.2.3 **fremme medvirkning fra barn og foreldre** i utforming og evaluering av tjenester rettet mot barn og familier, samt i opplæring av tjenesteleverandører

1.2.4 øke bevisstheten rundt hvor viktig det er å sørge for psykisk helsevern for barn i det offentlige helsevesenet og i skolen, samt å legge til rette for at barn får tilgang til slike tjenester

1.2.5 utarbeide universelle **nøkkeldefinisjoner** på vold og **verktøy for å kunne vurdere utvikling av vold mot barn over tid** med felles indikatorer, samt utarbeide retningslinjer for gode metoder for **innsamling av disaggregerte data** for regelmessig tilgang på spesifikk og pålitelig informasjon

1.2.6 fremme kampanjer for å endre holdninger om vold mot barn, inkludert omsorgssvikt, særlig når det skjer i familien²⁰ og ved en institusjon

17. FRAs kartlegging av systemer som er ment å beskytte barn, har vist at i mange EU-land finnes det ingen garanti for at fagpersoner kan varsle anonymt, noe som virker avskrekkende og hindrer fagpersoner fra å melde fra om vold mot barn. I tillegg mangler det dokumentasjon på meldemekanismene som finnes, samt på hva de enkelte aktørene er ansvarlig for, noe som har ført til lite effektivt samarbeid mellom faginstanser.

18. For eksempel gjennom å markere den europeiske dagen for beskyttelse av barn mot seksuell utnyttelse og seksuelle overgrep den 18. november hvert år.

19. CM/Rec(2009)10.

20. Ved å informere foreldre om alternative måter å oppdra barn på i henhold til Europarådets anbefaling (2006) 19 om retningslinjer for å støtte opp under positiv barneoppdragelse.

1.1.9. støtte medlemslandene, ved behov, i å undertegne, ratifisere og implementere **Istanbulkonvensjonen** for å beskytte barn fra kjønnsbasert vold og vold i nære relasjoner

1.1.10. fremme effektiv eliminering av fysisk avstraffelse og andre smertefulle, inhumane eller degraderende måter å straffe barn på i alle situasjoner, inkludert ved å forebygge negativ utvikling på dette området, samt ved å følge opp implementeringen av Europeisk konvensjon om bekjempelse av terrorisme når det gjelder å forebygge vold mot frihetsberøvede barn

1.1.11. utvikle samarbeidsprosjekter for å styrke staters kapasitet til å bekjempe vold mot barn, inkludert seksuell vold, i alle situasjoner

1.1.12. fremme utviklingen av retningslinjer som beskytter barn på alle områder der fagpersoner eller frivillige jobber med eller for barn

1.2.7 utvikle og gjennomføre programmer i skoler for elever og deres familier, lærere, andre fagpersoner og frivillige, for å fremme likestilling mellom kjønnene og gjøre det lettere å identifisere og forebygge vold og støtte potensielle utsatte barn

1.2.8 **innføre tiltak mot overgrep i omsorgssituasjoner**, inkludert i fosterhjem, og dra nytte av lærdommer fra erfaringer med tidligere overgrepssaker

1.2.9 støtte medlemsland som jobber for å oppfylle kravene i **Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel** ved å vedta tiltak som styrker forebygging av menneskehandel med barn og gjør det lettere å identifisere ofre for menneskehandel og gi dem beskyttelse og bistand under rekonvalesens og i forbindelse med sosial inkludering, og forebygge at de blir utsatt på nytt

1.2.10. utforske effektive måter å forebygge og bekjempe seksuell vold mot barn på, inkludert ved å utarbeide nye avtaler for å støtte stater i utviklingen av aldersadekvat og omfattende seksualopplysning

FOKUS: Barn foreslår	
Utfordringer som krever umiddelbare tiltak	<ul style="list-style-type: none"> – Forebygge emosjonell og psykisk vold, kjønnsbasert vold og omsorgssvikt. – Skape muligheter for barn til å uttrykke sine synspunkter, inkludert på lovgivende nivå (f.eks. i Stortinget) og gjennom klage- og ankeprosesser, og tillegge barns og voksnes synspunkter like mye vekt
Potensielle tiltak	<ul style="list-style-type: none"> – Skape barnevennlige prosesser i barnevernssaker, og la dem få gjøre seg opp en mening, gi uttrykk for sine synspunkter og delta i prosessen uten å være helt avhengig av voksne. – Sørge for varslings- og klageordninger som ivaretar barn og er tilgjengelige for barn med en lav terskel, slik at man kan forebygge vold før den skjer eller forebygge ytterligere vold. – Tilby psykisk helsesjekk i tillegg til ordinær medisinsk helsesjekk for å vurdere barns psykiske helse og kunne identifisere og håndtere eventuelle bekymringer. – Etablere en «europaisk dag for barns stemmer» for å øke bevisstheten rundt hvor viktig det er at barn blir hørt. – Gjennomføre workshops og opplysningsprogrammer i skolen for å håndtere og forebygge vold mellom jevnaldrende.
Hvordan barn kan inkluderes	<ul style="list-style-type: none"> – Gi elever opplæring som «likemenn», meglere eller «fredsagenter» for å gjøre det lettere for barn som har blitt utsatt for vold, å søke hjelp – det er ofte lettere å betro seg til en jevnaldrende. – La barn medvirke i utformingen og evalueringen av tjenester for barn, foreldre og familier, samt i opplæring av tjenesteleverandører, for å sikre at tjenestene er meningsfulle for barn og blir levert på en måte som setter barnet i sentrum. – Skape muligheter og strukturer hvor barn kan fortsette å bidra med innspill til Europarådet om implementeringen av strategien på områder som gjelder vold (f.eks. ved å investere i kampanjer, utarbeide informasjonsmateriell og utvikle retningslinjer med bistand fra eksperter).

FOKUS: I kampen mot vold mot barn vil Europarådet implementere følgende «på-tvers» tilnæringer:

Kjønns sensitiv tilnærming: Europarådet og medlemslander bør ha fokus på bekjempelse av kjønnsstereotyper, kjønnsbasert vold, seksuelle overgrep og seksuell utnyttning, inkludert på nett, og menneskehandel med barn, som rammer ulikt for jenter og gutter²¹

Anti-diskrimineringstilnærming: Europarådet og medlemslander bør se nærmere på enkelte grupper barn i utsatte situasjoner, som barn av rom og reisende, LHBTI-barn barn med migrantbakgrunn, barn som sitter fengslet, barn i barnevern eller alternativ omsorg,²² barn med funksjonsnedsettelse,²³ og barn rammet av migrasjon og tvangsmigrasjon

Tilnærming for barns medvirkning: Europarådet og medlemslander vil styrke barns reelle medvirkning fordi deres perspektiv trengs i håndteringen av vold mot barn

Sentrale organer i Europarådet (ikke uttømmende liste.)

- Menneskerettighetskommissær
- Ekspertkomiteen for romspørsmål (ADI-ROM)
- Konferansen av internasjonale ikke-statlige organisasjoner
- Kongressen for lokale og regionale myndigheter
- Partskomiteé til Europarådets konvensjon om beskyttelse av barn mot seksuell utnyttning og seksuelt misbruk (Lanzarote-komiteén (T-ES))
- Komite til konvensjon om nettkriminalitet (T-CY)
- Den utvidete delavtalen for idrett (EPAS)
- Den europeiske komiteen for forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff (CPT)
- Den europeiske komiteen for sosiale rettigheter (ECSR)
- Den europeiske styringskomiteen for ungdom (CDEJ) / Rådet for ungdom
- Kommisjonen for likestilling mellom kjønnene (GEC)
- Ekspertgruppen for tiltak mot menneskehandel (GRETA)
- Ekspertgruppen for tiltak mot vold mot kvinner og vold i nære relasjoner (GREVIO)
- Parlamentarikerforsamlingen i Europarådet (PACE)
- Spesialutsending for generalsekretæren (SRSG) om migrasjon og flyktninger
- Styringskomiteen for utdanning (CDEDU)
- Styringskomiteen for barns rettigheter (CDENF)
- Styringskomiteen for anti-diskriminering, mangfold og inkludering (CDADI)

Andre relevante instanser i Europarådet

- Division of Independent Human Rights Bodies
- No Hate Speech Movement
- Sexual Orientation and Gender Identity (SOGI) Unit

21. Global Boys Initiative (ECPAT, 2019) viser at det finnes konkrete saker knyttet til vold mot gutter som også krever tiltak.

22. FRA anslår at rundt 150 000 barn lever i boligrettet omsorg innen EU, og institusjonalisering øker sannsynligheten for at barn opplever omsorgssvikt og vold. Se FRA (2015). Violence against children with disabilities: legislation, policies and programmes in the EU.

23. UNICEF anslår at barn med funksjonshemming har tre til fire ganger større sjanse for å bli utsatt for vold. Se UNICEF (2013). The State of the World's Children 2013: Children with disabilities.

2.2. Like muligheter og sosial inkludering for alle barn

«Det spiller ingen rolle hva slags joggesko du har på, men hva slags hode som bruker skoene.»

«Det finnes muligheter for kunstneriske og kulturelle uttryksmåter, men barns måte å uttrykke seg på blir ikke verdsatt på samme måte som voksnes, og de yngste barna blir ikke tatt like alvorlig som eldre barn.»

31. Barnekonvensjonen anerkjenner alle barns rett til en levestandard som er tilstrekkelig for barnets fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sosiale utvikling. Den europeiske sosialpakten garanterer barns rett til høvelig sosialt, lovmessig og økonomisk vern. I samsvar med begge disse internasjonale dokumentene har Europarådet allerede forpliktet seg til å styrke arbeidet for å sikre at barns interesser ivaretas, og at alle barn har tilgang til de samme ressursene og tjenestene for å oppnå så god levestandard som mulig. Utfordringene som står i veien for å oppnå et mer likeverdig samfunn for barn, er imidlertid av strukturell art, og de har blitt verre med de kort- og langsiktige konsekvensene av covid-19-pandemien. Europarådet mener derfor det er nødvendig å fremme ratifisering og implementering av Den europeiske sosialpakten samt å trappe opp arbeidet ved å ta et resolutt grep om de gjenværende utfordringene og utvide prioriteringene for **å motvirke at ingen barn faller utenfor.**

32. Noen av de største hindringene for at barn får tilgang til like muligheter, er sosial ekskludering, barnefattigdom og manglende tilgang på god opplæring for alle barn i Europarådets medlemsland.²⁴ Barnefattigdom er i tillegg et mangefasettert fenomen, og det kan være utfordrende å utarbeide målrettede tiltak. Europarådet vil rette søkelyset på forebygging, for å hjelpe medlemslandene til å etablere systematiske tilnærminger som dekker alle barn. Institusjoner bør også settes i stand til å identifisere og håndtere ulikhet. Det er fortsatt behov for økte investeringer i barn og familier for å sikre at alle barn, uavhengig av posisjon, får samme start i livet og de samme mulighetene til å realisere sitt potensial. Dette bør gjøres gjennom målrettet tildeling av tilstrekkelige ressurser og implementering av barnevennlige budsjetter utviklet på bakgrunn av konsekvensutredninger om barns rettigheter. I et slikt perspektiv må man prioritere rettigheter som kan fungere som innfallsport, som utryddelse av barnefattigdom. Dette kan oppnås ved at man går sammen med EU, særlig i lys av implementeringen av den europeiske barnegarantien²⁵ og EUs strategi for barns rettigheter.

33. Europarådet vil se på situasjoner der barn er sårbare på tvers av alle målene i strategien, ved å ta en anti-diskrimineringstilnærming i henhold til artikkel 14 i Den europeiske menneskerettskonvensjonen,²⁶ blant annet ved å ta tak i situasjoner der barn lever i vanskelige økonomiske situasjoner eller i fattigdom, der barn er rammet av migrasjon og tvangsmigrasjon (inkludert situasjoner som omfatter barnearbeid), der barn står uten omsorg fra sine foreldre (inkludert situasjoner der barnets foreldre har reist fra dem som følge av arbeidsmigrasjon) og/eller lever under alternativ omsorg, der barnet er LHBTI, der barn er ofre for menneskehandel, der barn lever og/eller jobber på gaten, der barn har foreldre som sitter i fengsel, eller der barn har rollen som omsorgsperson. **Disse barna opplever oftere brudd på rettighetene de har**, særlig retten til helse, skolegang, tilgang til juridisk bistand og beskyttelse mot vold og utnyttning, inkludert seksuelle overgrep, og de har større risiko for å forsvinne. Andelen barn som står i fare for å havne i fattigdom og bli ekskludert fra sosiale tjenester eller ikke få lik tilgang til skolegang, er uakseptabelt høy blant rom- og vandrerbarn,²⁷ migranter, flyktninger og internt fordrevne.²⁸

24. Ifølge Eurostat var det i 2019 estimert at 22,5 % av barna i EUs 27 medlemsland stod i fare for å havne i fattigdom eller bli ekskludert fra samfunnet, sammenlignet med

25. Rådets anbefaling om å opprette en barnegaranti.

26. Samt Protokoll 12 til Den europeiske menneskerettskonvensjon.

27. Second European Union Minorities and Discrimination Survey (EU-MIDIS II): Roma – selected findings og FRA Survey gjennomført i seks EU-land i 2019. Se også Frazer, H., Guio, A-C. og Marlier, E. (red.) (2020). Feasibility Study for a Child Guarantee: Final Report, Feasibility Study for a Child Guarantee (FSCG), Brussel: Europakommisjonen.

28. FNs barnefond (2017). Education Uprooted, New York.

34. Til slutt nevnes at det er økende bekymring, inkludert blant barna selv, knyttet til **barns tilgang til psykiske helsetjenester**.²⁹ Eksisterende helseutfordringer som ofte rammer barn, er blant annet vansker knyttet til rusmiddelbruk og spiseforstyrrelser. Enkelte grupper barn har større risiko for å oppleve psykiske helseutfordringer, som frihetsberøvede barn, barn som har opplevd eller vært vitne til vold, barn under barnevernets omsorg, barn som er påvirket av migrasjon og tvangsmigrasjon, LHBTI-barn, barn med funksjonsnedsettelse, barn som bor eller jobber på gaten, eller barn som lever i fattigdom. I tillegg har det i forbindelse med covid-19-pandemien vært økt behov for psykiske helsetjenester, da mange barn strever med redusert sosial kontakt, redusert fysisk aktivitet, angst og tap av personer de er glad i. Under pandemien økte også risikoen for barn i utsatte familiesituasjoner og barn som bor på barnevernsinstitusjon. Psykiske helseutfordringer i Europa blir ofte ikke prioritert, til tross for at de har store konsekvenser for barns velferd og fremtidige utvikling. Tiltak for å bedre barns psykisk helse er fortsatt tabu og underfinansiert i mange land, og barna det gjelder, blir ofte stigmatisert.

Nøkkelreferanser i barnekonvensjonen Artikkel	Barns rett til ...
	tilgang til informasjon med det formål å fremme barnets psykiske helse
19	beskyttelse mot vold og mishandling
20	særlig beskyttelse og bistand når barnet er fratatt sitt familiemiljø
23	et fullverdig og anstendig liv og deltakelse i samfunnet (for barn med funksjonshemming)
24	å nyte godt av den høyest oppnåelige helsestandarden
27	en tilstrekkelig levestandard
28	utdanning på grunnlag av like muligheter
30	å leve i pakt med sin kultur, bekjenne seg til og utøve sin religion og bruke sitt eget språk
33	beskyttelse mot ulovlig bruk av narkotiske eller psykotrope stoffer

Nøkkelreferanser i Den europeiske menneskerettskonvensjon Artikkel	Barns rett til ...
2	Liv
3	ikke å bli utsatt for tortur eller for umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff
8	respekt for privatliv og familieliv
9	tanke-, samvittighets- og religionsfrihet
14	forbud mot diskriminering
2 of Protocol 1	utdanning
1 Protocol 12	generelt vern mot diskriminering

29. I tillegg svarte nesten 1 av 10 av barna som svarte på undersøkelsen, som ble gjennomført som et ledd i EUs strategi for barns rettigheter, at de lever med psykiske helseutfordringer som depresjon eller angst, og en femtedel av respondentene svarte at de føler seg triste nesten hele tiden. Se den komplette rapporten «Our Europe, Our Rights, Our Future».

FNs bærekraftsmål Mål	Mål som strategien vil bidra til å oppnå ved å bekjempe ulikhet som rammer barn
2. Utrydde sult	1.1 utrydde all ekstrem fattigdom
	1.2 minst halvere andelen menn, kvinner og barn i alle aldre som lever i fattigdom
	3. God helse og livskvalitet
	2.1 utrydde sult og sikre at alle mennesker, særlig fattige og personer i utsatte situasjoner, inkludert spedbarn, har tilgang til nok, trygg og sunn mat hele året
	2.2 utrydde alle former for feilernæring
4. God utdanning	3.4 fremme mental helse og livskvalitet
	3.5 styrke forebygging og behandling av rusmiddelmissbruk
	3.8 oppnå allmenn dekning av helsetjenester, inkludert allmenn tilgang til grunnleggende og gode helsetjenester
	4.1 sikre at alle jenter og gutter fullfører gratis og likeverdig grunnskole og videregående opplæring av høy kvalitet som kan gi dem et relevant og reelt læringsutbytte
	4.2 sikre alle jenter og gutter mulighet for god tidlig utvikling og omsorg, og tilgang til førskole, slik at de er forberedt på å begynne i grunnskolen
	4.5 avskaffe kjønnsforskjeller i utdanning og opplæring, og sikre lik tilgang til alle nivåer innenfor utdanning og yrkesfaglig opplæring for sårbare grupper, inkludert personer med nedsatt funksjonsevne, urfolk og barn i utsatte situasjoner
	4.A etablere og oppgradere utdanningstilbud som er barnevennlige, og som ivaretar hensynet til kjønnsforskjeller og til personer med nedsatt funksjonsevne og sikrer trygge, ikke-voldelige, inkluderende og effektive læringsmiljø for alle
5. Likestilling mellom kjønnene	5.1 få slutt på alle former for diskriminering av jenter og kvinner i hele verden
	5.C vedta og styrke god politikk på området og vedta gjennomførbar lovgivning for å fremme likestilling og styrke jenters og kvinners stilling på alle nivåer i samfunnet
10. Mindre ulikhet	10.2 sikre myndiggjøring og fremme sosial, økonomisk og politisk inkludering av alle, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, rase, etnisitet, nasjonal opprinnelse, religion og økonomisk eller annen status
	10.3 sikre like muligheter og redusere forskjeller i levekår, blant annet ved å avskaffe diskriminerende lover, politikk og praksis, og ved å fremme lovgivning, politikk og tiltak som er egnet til å nå dette målet
	10.4 vedta politikk, særlig når det gjelder skatter og avgifter, lønn og sosialomsorg, med sikte på å oppnå en gradvis utjevning av forskjeller
	10.7 legge til rette for migrasjon og mobilitet i ordnede, trygge, regulerte og ansvarlige former, blant annet ved å føre en planmessig og godt forvaltet migrasjonspolitik

Utfordringer vi står overfor ...

- Det er **vedvarende høy barnefattigdom** i Europarådets medlemsland, og barnefattigdommen har økt under covid-19-pandemien. I mange land er det imidlertid stor mangel på ressurser til sosiale tjenester rettet mot barn og familier, og liten politisk bevissthet rundt omfanget av barnefattigdom og relaterte fenomener, som hjemløshet eller dårlige boforhold.³⁰
- Økonomiske innstramminger har rammet sosiale tjenester og utdanningssektoren hardt, **samtidig som frafallet i skolen har økt under pandemien**.³¹
- **Klimaendringer, miljødeleggelser, tvangsflytning, migrasjon og konflikter skaper også ulikhet og fattigdom blant barn.**
- Utsatte familier mangler støtte til å forhindre at familier går i oppløsning og barn havner under barnevernets omsorg. I tillegg har arbeidsinnvandringen i Europa, som er større enn noen gang før, hatt store konsekvenser for de barna som blir etterlatt i hjemlandet til foreldre som reiser ut.
- Rom barn eller barn på flukt rammes av fattigdom, segregering, dårlige boforhold, rasisme og sosial ekskludering, og er overrepresentert i alternativ omsorg.³² I tillegg er graden av institusjonalisering av barn for høy i Europarådets medlemsland.
- Jenter³³ og gutter som migrerer, er på flukt eller søker asyl, er spesielt sårbare under migrasjon og etterpå, for eksempel når det gjelder tilgang til tjenester, rettigheter og informasjon, asyl- og familiegjennforeningsprosedyrer og integreringsproblemer. Andre utfordringer migrerende barn opplever, er høy risiko for å bli offer for menneskehandel, forsvinne eller bli fengslet, og at det er mangel på gode verger.
- Situasjoner der barns foreldre misbruker narkotika, blir fortsatt ikke oppdaget og meldes ikke inn ofte nok, til tross for at slike forhold henger tett sammen med at barn opplever omsorgssvikt.³⁴
- Problemer med språkopplæring og manglende evne til å snakke språket i landet der de befinner seg, står i veien for smidig integrering av utenlandske barn, skaper barrierer og leder i økende grad til marginalisering.
- Barn opplever psykiske helseutfordringer (noe som har blitt verre i forbindelse med covid-19-pandemien), og mangler samtidig tilgang til psykiske helsetjenester.
- Barn med funksjonsnedsettelse har tre til fire ganger større risiko for å bli utsatt for vold,³⁵ og i mange land blir de møtt med begrensede ressurser til sosial inkludering og opplever diskriminering.

... og tilnærminger Europarådet har identifisert for å sikre at alle barn har like muligheter:

IMPLEMENTERING av standarder ved kontinuerlig å

INNOVASJON ved å

30. Frazer, H., Guio, A-C. og Marlier, E. (red.) (2020). Feasibility Study for a Child Guarantee: Final Report, Feasibility Study for a Child Guarantee (FSCG), Brussel: Europakommisjonen.

31. I henhold til CEDEFOP fører hjemmeskole til økt frafall blant sårbare elever.

32. European Roma Rights Centre (2021). Blighted Lives: Romani Children in State Care.

33. Europarådets strategi for likestilling mellom kjønnene 2018–2023 omfatter blant annet strategisk mål nr. 5: «beskytte rettighetene til migrant-, flyktning- og asylsøkende kvinner og jenter»

34. Pempidou Group (2021). Children whose parents use drugs: a preliminary assessment and proposals. Executive Summary (P-PG(2021)3).

35. The State of World's Children 2013: Children with Disabilities, UNICEF, mai 2013 - <https://violenceagainstchildren.un.org/content/children-disabilities>

2.1.1. øke bevisstheten rundt og **garantere barns sosiale rettigheter, og bekjempe diskriminering** av barn.³⁶

2.1.2. sørge for at barn i utsatte situasjoner **har tilgang til rettsvesenet**

2.1.3 fremme en inkluderende utdanningssektor,³⁷ ved å forbedre språkopplæringen, som en forutsetning for at barn kan bli hørt og nyte godt av lik tilgang til utdanning

2.1.4. arbeide for at det opprettes utdanningsprogrammer som omfatter **opplæring i medborgerskap og menneskerettigheter**.³⁸

2.1.5. styrke **deltakelse og medvirkning blant barn i utsatte situasjoner**

2.1.6. beskytte **barn som står uten omsorg fra foreldrene og/eller mottar alternativ omsorg**, ved å kontinuerlig fremme deinstusjonalisering, ved å analysere tidligere tiders overgrep mot barn og kompensasjon for overgrep i en alternativ omsorgskontekst, inkludert fosterfamilier, ved å gjennomgå anbefalingene om barns rettigheter i boligrettet omsorg³⁹, og ved å følge opp arbeidet til ekspertkomiteen om barns rettigheter (CJ/ENF-ISE), for å sørge for at barn får muligheten til å medvirke i barnevernssaker.

2.1.7. støtte **barn i sårbare situasjoner i overgangen til voksenlivet**, inkludert ettervern for barn som har vært i barnevernets omsorg

2.1.8. opprettholde tiltak rettet mot å **beskytte barn på reise**, inkludert migrant-, flyktning- og asylsøkerbarn (særlig jenter), ved å styrke mekanismer og samarbeid for rask identifikasjon og henvisning av slike barn, og ved å få slutt på internering av barn ved å blant annet fremme familie- og samfunnsbaserte omsorgsløsninger

2.1.9. fremme beskyttelse av og deltakelse blant **barn med funksjonsnedsettelser**, inkludert med mål om full inkludering i skolemiljøet og det digitale miljøet

2.2.1 ta tak i **de underliggende årsakene til barnefattigdom og forebygge** ekstrem barnefattigdom, samtidig forsøke å redusere konsekvensene fattigdommen medfører, samt takle fattigdom som er forårsaket av miljødeleggelse og konflikter

2.2.2 støtte medlemslandene i arbeidet med å gjøre eksisterende **institusjoner og tjenester oppmerksomme på og i stand til å håndtere barnefattigdom og ekskludering**, blant annet gjennom systematiske utredninger om konsekvenser som rammer barn, og ved å støtte familier for å unngå at de går i oppløsning

2.2.3 oppfordre til at medlemslandene **forbedrer innsamling av disaggregerte data** om fattigdom og følger med på effekten av fattigdomsreducerende tiltak.

2.2.4 analysere **nye utfordringer som har oppstått som følge av covid-19**, for barn i sårbare situasjoner (tilgang til helsetjenester og verger for migrantbarn og enslige mindreårige, internering, økt fattigdom osv.)

2.2.5 fremme politikk og tiltak som støtter opp under positiv barneoppdragelse, og som **garanterer like muligheter for barn** uavhengig av kjønn, bakgrunn, funksjonsevne eller familiesituasjon

2.2.6 kartlegge, analysere og gi råd om situasjonen til **barn som sliter med avhengighet, og barn av foreldre som misbruker alkohol og narkotika**

2.2.7 bekjempe rasisme/fordommer mot romfolk og takle spørsmål knyttet til **ekskludering av rom- og barn i migrasjon** (inkludert fattigdom, utilstrekkelig tilgang til skolegang og helsetjenester, tidlige ekteskap og/eller tvangsekteskap eller menneskehandel)

2.2.8 bekjempe **menneskehandel med barn** i medlemslandene

2.2.9 Adressere menneskerettighetsutfordringer knyttet til **LHBTI-barn⁴⁰ og familier**

2.2.10 styrke barns tilgang til psykisk helsevern, adressere de underliggende årsakene til at barn får psykiske helseutfordringer, og fremme barns psykiske velferd, inkludert gjennom støtte til foreldre, omsorgspersoner, fagpersoner og frivillige som jobber med barn, for å skape økt bevissthet om og bekjempe tabuer knyttet til barns psykiske helse.

36. The Council of Europe will encourage member States to ratify and implement the European Social Charter, and to follow and implement the Committee of Ministers Recommendations relevant to the protection of the rights of children.

37. By implementing the Committee of Ministers Recommendations on ensuring quality education (CM/Rec(2012)13) and on developing and promoting digital citizenship education (CM/Rec(2019)10).

38. Reference Framework of Competences for Democratic Culture.

39. Rec(2005)5.

40. I henhold til en undersøkelse gjennomført av FRA i EUs 28 medlemsland i 2019, oppgir 53 % av barn i alderen 15-17 at de unngår å være åpne om at de er LHBTI i sin egen familie, 50 % unngår dette på skolen og i offentlige rom, og 48 % unngår dette på offentlig transport. Kun 9 % av respondentene er «svært åpne» på skolen om å være LHBTI. I tillegg oppgir et flertall (53 %) av unge som deltok i undersøkelsen (i alderen 15 til 17 år), å ha opplevd diskriminering på minst ett område av livet de siste 12 månedene før de svarte på undersøkelsen. Kun 41 % av de voksne respondentene svarte at de hadde opplevd dette.

FOKUS: Barn foreslår

Potensielle tiltak	<ul style="list-style-type: none">- Gi støtte til barn som har vanskelige livssituasjoner, opplever depresjon eller andre psykiske helseutfordringer, at foreldrene går fra hverandre eller skilles, at et familiemedlem dør, mangel på venner eller institusjonalisering og gi støtte til barn ved atskillelse fra foreldre.- Være innovative i opplæringen av lærere og andre fagpersoner eller frivillige i utdanningssystemet, så de ikke kun fokuserer på barns akademiske prestasjoner, men også på deres mentale og emosjonelle utvikling og livsmestring.- Gi barn informasjon om og opplæring i mangfold og hvordan man forebygger vold og diskriminering (f.eks. basert på fysisk utseende, helse relaterte ting, ulik nasjonal eller religiøs bakgrunn eller sosioøkonomiske familiesituasjoner).- Oppfordre til og løfte frem aktivisme blant unge, inkludert ved å gi barn opplæring og støtte i å lære opp sine jevnaldrende.- Gi støtte til internasjonale utvekslingsprogrammer for elever og studenter i skoler eller andre opplæringsinstitusjoner for å utvikle deres forståelse av og for ulike kulturer.- Innføre eller styrke samfunnsfaglig opplæring som et obligatorisk fag i skolens læreplaner.- Innfør seksualopplysning i skolens læreplaner eller gjennomføre regelmessige workshops om temaet i skolen.- Innfør en politi-/sosialtjenesteenhet som patruljerer rundt i byen på sykkel for å forebygge at barn tigger eller jobber på gaten.- Oppfordre og gi støtte til bedre representasjon for barn fra minoritetsgrupper i media, hvor de informerer om kulturen sin og legger grunnlaget for mer representativ deltakelse i samfunnet og i lederroller.- Øke ressurstildelingen til sosiale tjenester, særlig til opplæringsformål og bedring av boforhold.- Øke investeringene i opplæringen av barn med talevansker eller hørselshemming eller andre typer funksjonsnedsetting.- Opprett et fond med bidrag fra alle medlemslandene for å gi like muligheter til alle barn i medlemslandene.
Hvordan barn kan inkluderes	<ul style="list-style-type: none">- Legge til rette for at barn deltar i flere høringsrunder og gi informasjon om hvordan synspunktene og forslagene deres er hensyntatt.- Inkludere barn i beslutninger som tas i saker som angår dem, øk representasjonen av elever i skolestyrer og barneparlamentar, og ta forslagene deres med i vurderingen.- La barn besøke Europarådet og gi dem muligheter til å uttrykke sine synspunkter direkte.- Opprette eller fremme eksisterende skolekonkurranser på relevante områder på nasjonalt og internasjonalt nivå.- Opprette internasjonale samarbeidsnettverk mellom skoler og andre institusjoner der elever og studenter kan utvikle felles prosjekter.- Fremme sosiopolitisk deltakelse blant barn i saker som angår utdanning og skoler, f.eks. gjennom konsulterende studentorganer.- Gjøre engelsk obligatorisk fra første klasse.

FOKUS: I arbeidet for å oppnå like muligheter for alle barn vil Europarådet implementere følgende «på tvers»-tilnærminger:

- **Kjønns sensitiv tilnærming:** ved å forebygge og bekjempe kjønnsstereotyper og kjønnsdiskriminering, knyttet opp til strategisk mål nr. 1 i [strategien for likestilling mellom kjønnene \(2018-2023\)](#)
- **Anti-diskrimineringstilnærming:** være spesielt oppmerksom på allerede identifiserte grupper av barn i sårbare situasjoner og barn med flere sårbarheter
- **Tilnærming om barns medvirkning:** ved å
 - konsultere barn direkte, inkludert barn i sårbare situasjoner, for systematisk prioritering av saker og utarbeidelse av adekvate løsninger
 - fremme barns medvirkning i beslutninger som gjelder deres helse, utdanning og sosiale beskyttelse

Sentrale organer i Europarådet som arbeider med mål 2 (ikke uttømmende liste)

- Den rådgivende komité for rammekonvensjonen for beskyttelse av nasjonale minoriteter (FCNM)
- Menneskerettighetskommissær
- Ekspertkomiteen for romspørsmål (ADI-ROM)
- Styringskomité for menneskerettigheter innen biomedisin og helse (CDBIO)
- Partskomiteé til Europarådets konvensjon om beskyttelse av barn mot seksuell utnyttning og seksuelt misbruk (Lanzarote-komiteén (T-ES))
- Komite til konvensjon om datakriminalitet (T-CY)
- Den utvidete delavtalen for idrett (EPAS)
- Den europeiske komiteen for forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff (CPT)
- Den europeiske kommisjonen mot rasisme og intoleranse (ECRI)
- Den europeiske komiteen for sosiale rettigheter (ECSR)
- Den europeiske styringskomiteen for ungdom (CDEJ) / Rådet for ungdom
- Kommisjonen for likestilling mellom kjønnene (GEC)
- Ekspertgruppen for tiltak mot menneskehandel (GRETA)
- Ekspertgruppen for tiltak mot vold mot kvinner (GREVIO)
- Parlamentarikerforsamlingen i Europarådet (PACE)
- Pompidou Group
- Spesialutsending for generalsekretæren (SRSG) om migrasjon og flyktninger
- Styringskomiteen for utdanning (CDEDU)
- Styringskomiteen for menneskerettigheter (CDDH)
- Styringskomiteen for barns rettigheter (CDENF)
- Styringskomiteen for anti-diskriminering, mangfold og inkludering (CDADI)

Andre relevante instanser i Europarådet

- Division of Independent Human Rights Bodies
- Sexual Orientation and Gender Identity (SOGI) Unit

2.3. Tilgang til og trygg bruk av teknologi for alle barn

«Ny teknologi gir mange viktige verktøy og har mange positive sider. Men vi må vite hvordan vi skal bruke teknologien riktig uten at vi skader oss selv eller andre. Derfor burde man forklare for folk (både barn og voksne) hvordan man bruker disse verktøyene. (...) Det er også viktig å analysere alle farene som er forbundet med sosiale medier, for å forstå hvordan vi kan styre unna disse, og lage nye regler som gjør disse plattformene tryggere.»

«Jeg mener at alle har rett til en stabil wifi-tilkobling.»

35. Barn vokser opp i en digital verden og kommer i kontakt med teknologi på mange ulike måter. De bruker regelmessig informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) på fritiden (TV, dataspill, veiledende videoer), i sosialisering (sosiale medier), på skolen (nettbasert skole) og til innkjøp (nettshopping). **Barn utgjør omtrent en tredel av brukerne globalt**, men den digitale verdenen behandler alle brukere på samme måte: ved å behandle barn som voksne. Covid-19-pandemien har skapt ytterligere utfordringer fordi pandemien har medført økt bruk av teknologi blant barn og for barn (både for sosiale formål og i opplæringsøyemed). Da skolene gikk over til digital undervisning, ble e-læring en hjørnestein i mange barns skolegang. Samtidig er vold på nett, inkludert nettbasert seksuell utnyttning og nettbaserte seksuelle overgrep mot barn, økende og i ferd med å bli et mer alvorlig problem for barn i alle aldre, særlig siden pandemien brøt ut. Den digitale verdenen gir barn mange muligheter til å utøve og kreve sine rettigheter, både på nettet og i det virkelige liv, men den eksponerer dem også for potensiell skade, som kan ha negative konsekvenser for et vesentlig antall menneskerettigheter som er garantert for i barnekonvensjonen Den europeiske sosialpakten og Europarådets konvensjon om personvern i forbindelse med elektronisk databehandling av personopplysninger (ETS nr. 108).

36. Mange barn i sårbare situasjoner, som barn med funksjonsnedsettelse eller barn som tilhører nasjonale minoriteter, og barn som ikke har eller har begrenset tilgang til internett og annen digital teknologi, er ikke kjent med disse og faller utenfor den digitale opplæringen. Som nevnt i FNs barnekomités generelle kommentar nr. 25: «dersom digital inkludering ikke oppnås, vil eksisterende ulikheter trolig øke, og nye ulikheter kan oppstå.»⁴¹

37. Europarådet vil fortsette sitt arbeid for å fremme og beskytte barns rett til ikke-diskriminering, tilgang til informasjon, ytringsfrihet, vern av personopplysninger, medvirkning, fritid og lek i sin bruk av IKT i samarbeid med andre aktører på dette feltet. **Anbefalingen CM/Rec (2018) 7 om retningslinjer for å respektere, beskytte og realisere barns rettigheter i det digitale miljøet gir allerede robuste retningslinjer til medlemslander og relevante aktører i arbeidet med å maksimere den fulle rekkevidden av barns rettigheter i den komplekse digitale verdenen.** Det vil også skapes synergier med EUs strategi for barns rettigheter der dette er relevant.

Nøkkelreferanser i barnekonvensjonen Artikkel	Barns rett til ...
13	å uttrykke seg og søke informasjon
19	beskyttelse mot vold og mishandling
28	Utdanning
31	hvile og fritid

41. FNs barnekomités generelle kommentar nr. 25 (2021) om barns rettigheter i tilknytning til det digitale miljøet.

Nøkkelreferanser i Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen Artikkel	Barns rett til ...
3	ikke å bli utsatt for tortur eller for umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff
8	respekt for privatliv og familieliv
10	ytringsfrihet
14	forbud mot diskriminering
2 i Tilleggsprotokoll 1	Utdanning

FNs bærekraftsmål	Mål som strategien vil bidra til å oppnå i tilknytning til barns rettigheter og teknologi
4. God utdanning	4.4 oppnå en betydelig økning i antall unge og voksne som har kompetanse, blant annet i tekniske fag og yrkesfag, som er relevant for sysselsetting, anstendig arbeid og entreprenørskap 4.A etablere og oppgradere utdanningsinstitusjoner til å fungere som effektive læringsmiljø for alle
5. Likestilling mellom kjønnene	5.B styrke bruken av muliggjørende teknologi, særlig informasjons- og kommunikasjonsteknologi, for å styrke kvinners stilling i samfunnet
9. Industri, innovasjon og infrastruktur	9.C øke tilgangen til informasjons- og kommunikasjonsteknologi betydelig, og arbeide for at de minst utviklede landene får allmenn og rimelig tilgang til internett
16. Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner	16.2 stanse overgrep, utnyttning, menneskehandel og alle former for vold og tortur mot barn

Utfordringer vi står overfor er at ...

- Digitale tjenester eller produkter er **ikke nødvendigvis laget for å møte barns behov eller ivareta barns interesser og rettigheter**, inkludert deres rett til å uttrykke seg, rett til informasjon og rett til trygghet.
- Barn får tilgang til eller deler upassende eller skadelig innhold.
- Barn tar skade av **nettmobbing og hatprat, inkludert fra jevnaldrende, av brudd på retten til privatliv og vern av personopplysninger, av feilinformasjon og av overdreven bruk eller til og med avhengighet av internett**, noe som kan føre til isolasjon eller mangel på fysisk aktivitet og relaterte helseutfordringer og psykisk uhelse.
- Hvilke farer og muligheter bruk av **kunstig intelligens (AI)** medfører, er ennå ikke undersøkt.
- Det er **mangel på lik tilgang til teknologi**, særlig i kontekst av covid-19-pandemien. Utdanning bør være inkluderende når den er nettbasert, inkludert for barn med funksjonsnedsettelse, barn som tilhører nasjonale minoriteter, barn i migrasjon og barn i fattige husholdninger. Barn i sårbare situasjoner bør også få hjelp til å få tilgang til like muligheter for sosialisering og lek.
- Faren for at barn blir utsatt for **seksuell utnyttning eller seksuelle overgrep på nett**, er reell og har økt under covid-19-pandemien.
- **Digitalt medborgerskap og mediaopplæring** er ennå ikke tilstrekkelig utviklet for barn, omsorgspersoner, fagpersoner og frivillige som jobber med barn. Barn merker dette gapet og opplever et behov for å ta mer aktivt del i utvikling og tilbud av opplæring og utdanning til ulike målgrupper, samt i vurdering av de opplærings- og utdanningsmulighetene som allerede finnes på dette området.
- **Barns medvirkning i regulering, utforming og innovativ bruk av digitale miljøer og teknologi er begrenset.** Det er utfordrende å skulle balansere hensynet til barns beskyttelse og privatliv og deres rett til å delta i det digitale miljøet, samtidig som man identifiserer innovative, barnesensitive måter å bruke digital teknologi på til det beste for barna og samfunnet.

... og tilnærminger Europarådet har identifisert for å ivareta barns rettigheter i møtet med bruk av teknologi:

IMPLEMENTERING av standarder ved kontinuerlig å

3.1.1 **beskytte barn på nettet**,⁴² f.eks. mot vold, inkludert grooming, seksuell vold og vold fra jevnaldrende og nettbasert kjønnsdiskriminering, og mot å bli eksponert for pornografisk og annet skadelig innhold, nettbasert mobbing, nettbasert hatprat og brudd på vern av personopplysninger (inkludert i utdanningssammenheng), og slik legge til grunn en «4C»-tilnærming (content, conduct, contact og contract risks)⁴³

3.1.2 skape bevissthet rundt kjønnsdiskriminerende misbruk av sosiale medier og trusler mot barn over nettet (inkludert seksuell utnyttning og overgrep mot barn på nett)

3.1.3 sørge for at tilfeller av **nettbasert seksuell utnyttning og seksuelle overgrep anmeldes, etterforskes og straffefølges på en rask, effektiv og hensiktsmessig måte**

3.1.4 **støtte familier, lærere og andre fagpersoner, frivillige og barn i å forebygge nettmobbing og nettbasert hatprat**

3.1.5 gi **opplæring i digitalt medborgerskap** til barn, omsorgspersoner, fagpersoner og frivillige som jobber med barn⁴⁴

3.1.6 **gistøttetil positiv digital barneoppdragelse**

3.1.7 **bekjempe digital ekskludering og sørge for lik tilgang til det digitale miljøet**, inkludert for barn med funksjonsnedsettelse, barn på reise og barn som tilhører nasjonale minoriteter, særlig rom- og vandrerbarn, også i situasjoner med nettbasert læring

INNOVASJON ved

3.2.1 oppfordre **bedrifter og næringer om å ta ansvar overfor barn, inkludert ved å gjennomføre konsekvensutredninger om barn, søke barns medvirkning i vurderingsfasen samt inkludere barn i utformingen av digitale tjenester og produkter**

3.2.2 **ta grep om bruken av internett og sosiale medier til å spre feilinformasjon, hatprat og voldelige, radikale ideer med mål om å utøve terrorisme blant barn**

3.2.3 **gi veiledning og opplæring for å bygge kompetanse blant fagpersoner om barns rettigheter i tilknytning til teknologi og inkludere barn i utvikling og gjennomføring av kompetansebygging og digital opplæring for lærere og andre fagpersoner og frivillige**

3.2.4 **styrke barns medvirkning gjennom bruk av teknologi og la de delta i prosesser og beslutninger knyttet til det digitale miljøet og teknologien, i lys av praksiser og mekanismer som har gitt gode resultater, inkludert ved å legge til rette for erfaringsutveksling mellom eksisterende mekanismer for barns medvirkning og institusjoner på ulike forvaltningsnivåer (lokale, regionale, nasjonale og europeiske)**

3.2.5 analysere risikoer knyttet til og den potensielle nytteverdien i bruk av **kunstig intelligens**

3.2.6 fremme trygge og mulighetsfremmende rom på nettet hvor barn fritt kan **søke etter informasjon og gi uttrykk for sine synspunkter**

3.2.7 **utforske nye områder som påvirker barns velferd, som nettspill, nettbasert markedsføring og nettbasert påvirkning**

3.2.8 **sikre barns rett til nettbasert lek, fritid og tilknytning**

42. Europarådet vil fortsette sitt arbeid for å fremme, følge og støtte medlemslandenes implementering og etterlevelse av kravene i Europarådets konvensjon om beskyttelse av barn mot seksuell utnyttning og seksuelt misbruk, konvensjonen om datakriminalitet og tilhørende tilleggsprotokoll, konvensjonen om personvern i forbindelse med elektronisk databehandling av personopplysninger, konvensjonen om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner og konvensjonen om tiltak mot menneskehandel, samt relevante anbefalinger fra ministerkomiteen, inkludert CM/Rec(2018)7 med retningslinjer om respekt, beskyttelse og gjennomføring av barns rettigheter i det digitale miljøet og CM/Rec(2009)5 om tiltak for å beskytte barn mot skadelig innhold og adferd og fremme deres aktive deltakelse i det nye informasjons- og kommunikasjonsmiljøet.

43. Sonia Livingstone & Mariya Stoilova, Children Online: Research and Evidence, <https://core-evidence.eu/updating-the-4cs-of-online-risk/>, hentet i september 2021.

44. Bygger på resultater fra programmet Education for Democratic Citizenship and Human Rights Education og det pan-europeiske prosjektet om opplæring i digitalt medborgerskap. Se også ministerkomiteens anbefaling om utvikling og fremming av opplæring i digitalt medborgerskap (CM/Rec(2019)10).

FOKUS: Hva barn foreslår	
Utfordringer som krever umiddelbare tiltak	<ul style="list-style-type: none"> – Reduser digitale skiller for å legge til rette for, og fremme, tilgang til den digitale verdenen for alle barn, uavhengig av deres sosiale og økonomiske situasjon. – Forebygge avhengighet til det digitale miljøet og teknologi, inkludert virtuell virkelighet, og tilby støtte til de barna og familiene det gjelder. – Styrk beskyttelsen mot personer med onde hensikter, særlig ved å identifisere og stenge falske profiler i sosiale medier og utvikle sterkere vern for barn i det digitale miljøet.
Potensielle tiltak	<ul style="list-style-type: none"> – Be statlige institusjoner om å lovregulere barns rett til privatliv og beskyttelse mot alle former for vold og utnyttelse i det digitale miljøet, og garanter at internasjonale private aktører holdes ansvarlig. – Arbeid for at det tilbys digitale opplæringskurs, både i skolen og ellers, for barn, foreldre og andre voksne om den nye teknologiens potensial og farene man kan møte på nett (f.eks. nettmobbing, stalking, seksuell trakassering og utnyttelse, identitetssvindel eller -tyveri og avhengighet) og sørg for tilgang til meningsfylte støttetjenester. – Inkluder barna i utformingen av slike kurs og i gjennomgang av skolens læreplaner med fokus på teknologi og det digitale miljøet generelt. – Utarbeid praktiske retningslinjer for fjernundervisning basert på erfaringer barn, lærere, skoler og foreldre har gjort seg under pandemien. – Opprett arenaer for kontinuerlig erfaringsutveksling og kommunikasjon mellom voksne og barn for å identifisere prioriteringer, forstå nye behov og definere retningslinjer og reguleringer for å gripe inn. – Øk innsatsen til Europarådet, nasjonale myndigheter og institusjoner når det gjelder å sikre bredere og mer stabil tilgang til digital teknologi for alle barn, ved å eliminere ulikhet og lukke det digitale gapet som ble spesielt synlig under covid-19-pandemien og nedstengingene. – Innfør et generelt vern for barn under 13 ved å gjøre nettprofilene deres private eller nekte dem tilgang til sosiale medier uten tilsyn
Hvordan barn kan inkluderes	For eksempel gjennom opprettelse av nettplattformer der det er mulig for barn å delta direkte i offentlige høringer om konkrete temaer, inkludert utarbeidelsen av lovgivning knyttet til barns bruk av digital teknologi.

FOKUS: I sitt arbeid med barn og teknologi vil Europarådet implementere følgende tilnærminger:
<p>Kjønns sensitiv tilnærming: ved å fremme bruk av teknologi som myndiggjør jenter ved å hjelpe dem få tilgang til utdanning og karrierer i STEM-fag (real fag) og ved å treffe tiltak mot nettbasert kjønnsdiskriminerende hatprat og andre former for nettbasert vold</p> <p>Anti-diskrimineringstilnærming: ved å</p> <ul style="list-style-type: none"> – myndiggjøre barn i sårbare situasjoner slik at de kan skaffe seg tilgang til teknologi, som barn med funksjonshemming, barn på vandring, barn i lavinntektsfamilier og barn som tilhører nasjonale minoriteter – bekjempe alle typer diskriminering innen kunstig intelligens – garantere inkluderende fjernundervisning under helsekriser, inkludert for barn med funksjonshemming, barn som tilhører etniske minoriteter, eller barn fra lavinntektsfamilier <p>Tilnærming om barns medvirkning: ved å styrke barns deltakelse i det digitale miljøet og i beslutninger knyttet til digital teknologi</p>

Sentrale organer i Europarådet som arbeider med teknologi – og barns rettigheter (ikke uttømmende liste)	Andre relevante instanser i Europarådet
<ul style="list-style-type: none"> – Komiteen for kunstig intelligens (CAI) – Menneskerettighetskommissær – Partskomiteén til Europarådets konvensjon om beskyttelse av barn mot seksuell utnyttning og seksuelt misbruk (Lanzarote-komiteén (T-ES)) – Europarådets antiterror-komiteé (CDCT) – Komite til konvensjon om datakriminalitet (T-CY) – Europarådets personvernkomité (T-PD) – Kommisjonen for likestilling mellom kjønnene (GEC) – Parlamentarikerforsamlingen i Europarådet (PACE) – Styringskomiteen for utdanning (CDEDU) – Styringskomiteen for barns rettigheter (CDENF) – Styringskomiteen for anti-diskriminering, mangfold og inkludering (CDADI) – Styringskomiteen for media og informasjonssamfunnstjenester (CDMSI) 	<ul style="list-style-type: none"> – Reference Framework of Competences for Democratic Culture

2.4. Rettsvesen som ivaretar alle barn

«Jeg ønsker meg et virtuelt rom der jeg kan gi uttrykk for mine bekymringer og mitt syn uten å bli flau og uten at jeg blir truet for meningene mine.»

«Polititjenestepersoner er hardere mot innvandrere og flyktninger enn de er mot oss.»

38. Europarådet har allerede vedtatt standarder, rapporter og anbefalinger for å støtte medlemslandene i utarbeidelsen av et rettsvesen som ivaretar barn. **Rettsvesenet er imidlertid ofte en verden mer tilpasset for voksne, hvor man ikke i tilstrekkelig grad anerkjenner og ivaretar barns spesifikke behov i møte med og i konflikt med loven.** Barns beste blir ikke alltid ivaretatt, og barn blir ikke alltid hørt før, under og etter rettslige tiltak, som omfatter straffesaker (der barn kan være fornærmet, vitne eller gjerningsperson), sivile saker (knyttet til familierett) og forvaltningssaker (inkludert statsborgerskap, barnevernssaker eller innvandringsaker).

39. Barn som har kontakt med rettsvesenet, kan oppleve det som traumatisk. I generell kommentar nr. 24 anerkjenner FNs barnekomite at eksponering for det strafferettslige systemet kan være skadelig for barn og begrense deres mulighet til å vokse opp og bli ansvarlige voksne.⁴⁵ Medlemslandene tyr til strafferettslige tiltak for ofte i tilfeller der gjenopprettende prosesser bør prioriteres i henhold til Europarådets standarder.⁴⁶ Frihetsberøvelse av barn som har havnet i konflikt med loven, må anses å være siste utvei og skal benyttes i kortest mulig tid. Barn som blir berøvet friheten, skal holdes adskilt fra voksne.

40. Tilpassing av rettslige prosesser til barns behov er avgjørende for å unngå at barn retraumatiseres og gjøres til ofre på nytt. Rettsvesenet bør få barn til å føle seg trygge og gi barnevennlig informasjon slik at barna kan forstå og stole på rettsvesenet. Barnehusmodellen⁴⁷ vil fortsatt bli løftet frem, etter medlemslandenes ønske, i samarbeid med andre organisasjoner, inkludert i samarbeidsprosjekter, for å sikre at barnets beste ivaretas under etterforskning og under straffefølgelse av straffbare handlinger, og for å gi støtte til barn som har vært utsatt⁴⁸ for og vitne til seksuell vold og andre typer vold, i et barnevennlig og trygt miljø. På det juridiske feltet vil Europarådet fortsette arbeidet med å fremme ratifisering av den tredje tilleggsprotokollen til barnekonvensjonen om en individuell klageordning, implementering av **Europarådets retningslinjer for et rettsvesen som ivaretar barn**⁴⁹ og anbefalingene i FNs globale undersøkelse om frihetsberøvede barn, og skape synergier med EUs strategi for barns rettigheter, der dette er relevant.

Nøkkelreferanser i barnekonvensjonen Artikkel	Barns rett til ...
13	å uttrykke seg og søke informasjon
37	ikke å bli utsatt for tortur eller annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff; ikke ulovlig eller vilkårlig berøves sin frihet; ved berøving av frihet å bli behandlet med menneskelighet og med respekt for deres iboende verdighet og på en måte som tar hensyn til deres behov med hensyn til alder

45. FNs barnekomités generelle kommentar nr. 24 (2019) om barns rettigheter i møte med rettsvesenet.

46. Se anbefaling CM/Rec(2018)8 om gjenopprettende prosesser i straffesaker.

47. For mer informasjon om barnehusmodellen, se Barnahus in Slovenia (EU-CoE Joint Project).

48. Det vil bli forsøkt opprettet synergier med tiltak utviklet i henhold til EUs strategi for ofres rettigheter (2020–2025).

49. Retningslinjer for et rettsvesen som ivaretar barn, ble vedtatt av ministerkomiteen i Europarådet den 17. november 2010.

40	å bli behandlet på en måte som fremmer følelsen av verdighet og egenverd, og som tar hensyn til ønskeligheten av å fremme barnets reintegrering når barnet beskyldes for, anklages for eller finnes å ha begått et straffbart forhold
----	---

Nøkkelreferanser i barnekonvensjonen Artikkel	Barns rett til ...
3	ikke å bli utsatt for tortur, eller for umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff
5	frihet og trygghet
6	en rettferdig rettergang
8	respekt for privatliv og familieliv
13	effektive rettsmidler

FNs bærekraftsmål	Mål som strategien vil bidra til å oppnå i arbeidet med et rettsvesen som ivaretar barn
16. Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner	16.3 fremme rettsstaten nasjonalt og internasjonalt, og sikre likhet for loven, rettsikkerhet og rettsvern for alle
	16.6 utvikle effektive, ansvarlige og åpne institusjoner på alle nivåer
	16.7 sikre lydhøre, inkluderende, deltakelsesbaserte og representative beslutningsprosesser på alle nivåer
	16.10 sikre allmenn tilgang til informasjon

Utfordringer vi står overfor ...

- **Barn har ikke alltid tilgang til rettsvesenet og får ikke alltid informasjon på en måte som er tilpasset barn, om hvilke rettigheter de har, hva de ulike prosessene går ut på, og hvilken rolle de spiller i de prosessene eller rettslige avgjørelsene som angår dem. Barn opplever brudd på retten til privatliv og vern av personopplysninger når de kommer i kontakt med rettsvesenet, særlig gjennom mediene.**
- **Barn blir stadig ekskludert fra meningsfylt deltakelse i juridiske prosesser.**
- Jurister **mangler tilstrekkelig opplæring**, inkludert om hvordan barn best kan bli hørt
- Rettskretser **mangler nødvendig spesialisering** og er ikke alltid tilpasset barns rettigheter og behov.
- Selv om man ser en nedgang globalt i antallet barn som kommer i **konflikt med loven**, er det fremdeles mangler i rettsvesenet, og den kriminelle lavalderen er fortsatt for lav i noen medlemsland.
- **Frihetsberøvelse** for barn i konflikt med loven er fortsatt for generalisert, og mange barn på reise blir fortsatt utsatt for internering, og ofte i uegnede omgivelser.

... og tilnæringer Europarådet har identifisert for å ivareta barns rettigheter i møtet med rettsvesenet

IMPLEMENTERING av standarder ved kontinuerlig å

4.1.1 fremme og utvikle **opplæringsprogrammer/nasjonale versjoner av HELP-kursene** for jurister som har kontakt med barn⁵⁰

4.1.2 **bedre tilgangen til rettsvesenet for barn i sårbare situasjoner og sikre meningsfylt medvirkning fra barn i prosesser og saker som angår dem, gjennom bruk av barnetilpasset språk og informasjonsmateriell**

4.1.3 **støtte utviklingen av avvergende tiltak og alternativer til fengsling for barn i konflikt med loven** og oppfordre medlemsland til å heve den kriminelle lavalderen

4.1.4 **føre tilsyn med steder** der barn berøves friheten,⁵¹ sørge for at barn har tilgang til barnetilpassede klageordninger, og oppfordre til at medlemslandene avvikler internering av innvandrerbarn

4.1.5 videreutvikle og fremme **barnehusmodellen** der det er relevant, inkludert gjennom samarbeidsprosjekter

4.1.6 gjennomgå og følge opp tiltak innen **familieretten** (om barnets beste i foreldrekonflikter og barnevernssaker) samt **innen innvandring** (implementering av anbefalingen om gode verger for enslige mindreårige i en innvandringskontekst⁵²)

4.1.7 fremme **barnetilpassede tilnæringer i innvandringssaker**, inkludert ved å styrke tilgangen til advokatbistand og vergemål, informasjon og medvirkning samt effektive rettsmidler

4.1.8 støtte **forebygging** i straffesaker som gjelder ungdom, ved å utvikle en modell for forebyggende strategier, særlig for barn i utsatte situasjoner

INNOVASJON ved å

3.1.1. evaluere eller utvikle nye standarder innen familierett og barns rettigheter, der det er relevant

4.2.2. fremme **utveksling av god praksis** mellom medlemslandene når det gjelder barnetilpassede systemer og initiativer i rettsvesenet, inkludert en åpen evaluering av slike tiltak, hvor effektive de er, og om det kreves at endringer innføres

4.2.3. utvikle **etiske retningslinjer** eller tilsvarende verktøy for jurister og medier for å garantere at barns rettigheter blir ivaretatt i forbindelse med rettslige prosesser

4.2.4. samle inn og analysere data om forholdet barn har til rettsvesenet i Europarådets medlemsland, og gi rettledning ved behov

4.2.5. utvikle **gjenopprettende prosesser** for barn, inkludert, der det er relevant, for barn som utviser skadelig (seksuell) adferd, også mot andre barn

4.2.6. måle **effekten av hastetiltak** under pandemien på barns tilgang til rettsvesenet, inkludert migrantbarn

4.2.7. implementere strategier for å bedre tilgangen til rettshjelp og representasjon for barn, inkludert ved å tilby rettshjelp gjennom **rettshjelpklinikker** og strategisk sakførsel

4.2.8. gjennomføre forskning og øke en felles forståelse om å ivareta rettighetene og interessene til donorunnsagede barn

4.2.9. iverksette tiltak i saker som gjelder juridiske spørsmål knyttet til **barn i krise eller konfliktsituasjoner**, som vergemål, bosetting, land- og eiendomsrettigheter, registrering, nasjonal identifikasjon og statsborgerskap eller å unngå statsløshet

4.2.10. fokusere på konkrete temaer, som behov og utfordringer blant **barn som har vært utsatt for eller vitne til vold** (inkludert seksuell vold) i rettsvesenet, inkludert reintegrasjon og rehabilitering av barn som har vært påvirket av terrorhandlinger, og barns tilgang til rettsvesenet i forbindelse med **miljømessige skader**

50. HELP-programmet (Human Rights Education for Legal Professionals) omfatter kurs innen barnevernlig jus, familierett, flyktning- og migrantbarn og alternativer til internering av innvandrere. HELP-metoden åpner for en kontekstualisering av kursene på nasjonalt nivå, noe som sikrer at nærhetsprinsippet ivaretas av HELP-nettverkets medlemmer (jusutdanninger og advokatforeninger).

51. Europarådet vil fortsette å fremme implementeringen av standardene til Den europeiske torturkomiteen (CPT).

52. CM/Rec(2019)11.

4.2.11. klargjøre bruken av mekanismer for **alternativ konfliktløsning** i saker som angår barn

4.2.12. innføre **barnetilpassede prosesser som et tverrgående spørsmål** i alle Europarådets samarbeidsprosjekter knyttet til jusfeltet

4.2.13. bedre barns tilgang til **Den europeiske menneskerettighetsdomstolen**

FOKUS: Barn foreslår	
Utfordringer som krever umiddelbare tiltak	<ul style="list-style-type: none">– Skape bedre holdninger til og adferd overfor barn blant embetspersoner og fagpersoner i rettsvesenet og politiet ved å gi opplæring i barns rettigheter og ved å fremme nulltoleranse for vold, ydmykende og degraderende behandling av barn og den diskriminering barn opplever i sin kontakt med rettsvesenet.– Sørge for at barn som kommer i kontakt med rettsvesenet, får god informasjon om hvilke rettigheter barn har, hva prosessen går ut på, og hvilken rolle barn har i prosessen, på en barnetilpasset måte og til rett tid, i alle faser av sin kontakt med rettsvesenet.– Rette opp i mediernes brudd på barns rett til privatliv og personvern, og hold de aktuelle partene ansvarlig.
Potensielle tiltak	<ul style="list-style-type: none">– Videreføre opplæring av polititjenestepersoner og andre relevante grupper av fagpersoner innen rettsvesenet om barns rettigheter og et rettsvesen som ivaretar barn.– Sende ut anbefaling til alle politistasjoner om å identifisere og ta tak i adferd blant polititjenestepersoner som ikke er i tråd med nasjonal lov og barns rettigheter, som tilfeller av vold eller diskriminering mot barn, og hold de aktuelle partene ansvarlig.– Sørge for at barns rett til privatliv og personvern er klart regulert i loven, inkludert i møte med rettsvesenet, og hold medier og journalister, samt embetspersoner og fagpersoner i rettsvesenet og andre tjenesteleverandører, ansvarlig ved eventuelle brudd på disse rettighetene.– Sørge for kulturtolking for alle barn som har behov for det.– Fremme alternativer til frihetsberøvelse og sørge for at frihetsberøvelse av barn er siste utvei.
Hvordan barn kan inkluderes	Opprette en internettplattform der barn kan laste opp spørsmål, kommentarer, ikke-juridiske klager og forslag knyttet til barnetilpasset rett på en anonym måte, og samtidig få tilgang til barnevennlig informasjon og gode råd.

IN FOCUS. When working on child-friendly justice, the Council of Europe will implement the following approaches:

Gender-sensitive approach: by ensuring that girls and boys in conflict with the law or in contact with judicial systems receive equal treatment and are protected and supported according to their specific needs.

Anti-discrimination approach: by considering the needs of children in vulnerable situations when designing the justice procedures and environment (street children, children belonging to national minorities, including Roma and Traveller children, children in migration, children with disabilities or children in crisis or conflict situations).

Child participation approach: by ensuring that children understand and that they can freely participate in civil, criminal and administrative proceedings that affect them and that their views are given due weight.

Sentrale organer i Europarådet som arbeider for barns rettigheter i rettsvesenet (ikke uttømmende liste)	Andre relevante instanser i Europarådet
<ul style="list-style-type: none"> – Den rådgivende komité for rammekonvensjonen for beskyttelse av nasjonale minoriteter (FCNM) – Menneskerettighetskommissær – Ekspertkomiteen for romspørsmål (ADI-ROM) – Europarådets antiterror-komité (CDCT) – Konsultativt råd for europeiske påtalemyndigheter (CCPE) – Rådet for kriminalpolitisk samarbeid (PC-CP) – Den europeiske kommisjon for effektivitet i justissektoren (CEPEJ) – Den europeiske komiteen for utdanning (CDEDU) – Den europeiske komiteen for forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff (CPT) – Den europeiske komiteen for sosiale rettigheter (ECSR) – Den europeiske komiteen for juridisk samarbeid (CDSJ) – Den europeiske komiteen for kriminalspørsmål (CDPC) – Lanzarote-komiteen (T-ES) – Parlamentarikerforsamlingen i Europarådet (PACE) – Pompidou Group – Styringskomiteen for menneskerettigheter (CDDH) – Styringskomiteen for barns rettigheter (CDENF) – Styringskomiteen for anti-diskriminering og inkludering (CDADI) 	<ul style="list-style-type: none"> – Program for menneskerettighetsutdanning for jurister (HELP) – Division of Independent Human – Rights Bodies

2.5. Gi hvert enkelt barn en stemme

«Barn har begrenset erfaring, men det betyr ikke at de ikke kan hjelpe.»

«Snakke mer som likeverdige, ikke babysnakk. Voksne burde lytte mer til barn.»

«Vi er ikke bare barn.»

41. **Barn har rett til å bli hørt, til å delta og til at deres synspunkter blir tillagt vekt etter modenhet og alder i alle saker som angår dem.** Barn har også rett til å ytre seg, rett til informasjon og rett til å danne seg meninger og å ytre seg i henhold til artikkel 10 i Europas menneskerettighetskonvensjon og artikkel 13 i FNs barnekonvensjonen. FNs barnekomité's generelle kommentar nr. 12 om barns rett til å bli hørt⁵³ understreker at retten alle barn har til å bli hørt og tatt på alvor, er en av de grunnleggende rettighetene i barnekonvensjonen, og at dette ikke bare er en rett i seg selv, men at den også er en forutsetning for tolkingen og implementeringen av alle andre rettigheter i konvensjonen. Barns medvirkning bygger også barns evne til dialog, utvikler deres tillit til demokratiske institusjoner, fremmer deres følelse av tilhørighet⁵⁴ og gjør dem i stand til å ta en aktiv rolle i å beskytte seg selv og andre mot skadelig påvirkning. Videre er det stadig mer som tyder på, og stadig flere beslutningstakere som mener, at ved å inkludere barn i utformingen av lover og politikk vil man få en mer egnet tilnærming som bedre ivaretar barns faktiske behov, og dermed fører til mer effektive tiltak.

42. Europarådet har forpliktet seg til å økende grad gi barn mulighet og rom til å medvirke i alle aktiviteter, prosesser og samarbeidsprosjekter som berører barn – og organisasjonen har allerede hatt nytte av merverdien barns innspill har bidratt med. Ulike aktiviteter har blitt utviklet for å styrke rutiner og praksis for barns medvirkning i medlemslandene. De siste årene har dette bidratt til at **barns stemmer har blitt hørt oftere** i rettsvesenet, i skolen (f.eks. for å bekjempe mobbing og overgrep), helsevesenet (f.eks. barns ønsker knyttet til behandling) og på nett (f.eks. i utvikling av løsninger som effektivt sørger for at barn har tilgang til digitale verktøy og er beskyttet mot skadelig påvirkning).⁵⁵ **Barns stemmer som forsvarere av menneskerettighetene** har blitt stadig oftere hørt, selv om mange har møtt på utallige utfordringer som en konsekvens av sin aktivisme. Dette feltet burde undersøkes nærmere av Europarådets barnrettighetskomité.

43. Til tross for positive resultater blir barns medvirkning fortsatt ofte ignorert og fragmentert på nasjonalt nivå, og det er rom for forbedring når det gjelder **barns demokratiske medvirkning**⁵⁶ i trygge, etiske og muliggjørende prosesser som er tilpasset barn. Europarådet vil treffe ytterligere tiltak og skape synergier med EUs strategi for barns rettigheter,⁵⁷ for bedre implementering av eksisterende standarder og verktøy i Europarådets medlemsland, samt i tilknytning til innovasjon og kompetansebygging på utvalgte områder. En hovedprioritering gjelder også i **oppfølgingsfasen i prosesser der barn medvirker**. I denne fasen må man **sørge for at prosessene der barn medvirker, er meningsfylte**. Det er helt nødvendig å ta tak i utfordringer som barn gir uttrykk for når de blir konsultert, fordi barn ofte opplever at selv om de blir spurt, spiller det ikke alltid noen rolle hva de sier.⁵⁸

44. Europarådet vil fortsette å gi veiledning om hvordan barns medvirkning kan integreres i praksis på en systematisk måte og i alle sammenhenger som er relevante for barn, ved å støtte medlemslandene ved behov når de implementerer anbefalingen om medvirkning fra barn og unge under 18.⁵⁹ Europarådet vil også fortsette med å utarbeide barnetilpassede versjoner av sine standarder, anbefalinger og guider.

53. FNs barnekomité's generelle kommentar nr. 12 (2009) om barns rett til å bli hørt.

54. Parlamentarikerforsamlingen i Europarådet (2019). Giving a voice to every child: promoting child participation as a foundation for democratic societies (Doc. 14806).

55. Ibid.

56. Ifølge rapporten «Our Europe, Our Rights, Our Future», og uavhengig av bakgrunn, oppgir et stort flertall av de mindreårige respondentene (70 % i EU) at de ville ønsket å delta mer om de fikk mulighet til det

57. EUs strategi for barns rettigheter inkluderer et mål om å øke «Medvirkning i det politiske og demokratiske liv: et EU som myndiggjør barn til å bli aktive medborgere og medlemmer av et demokratisk samfunn.»

58. Se rapporten «Our Europe, Our Rights, Our Future».

59. CM/Rec(2012)2.

Nøkkelreferanser i barnekonvensjonen Artikkel	Barns rett til ...
13	å uttrykke seg og søke informasjon
14	tanke-, og samvittighets- og religionsfrihet
15	organisasjonsfrihet
17	tilgang til egnet informasjon
31	deltakelse

Nøkkelreferanser i Den europeiske menneskerettskonvensjonen Artikkel	Barns rett til ...
10	ytringsfrihet
11	møte- og foreningsfrihet
14	forbud mot diskriminering
2 of Protocol 1	Utdanning

FNs bærekraftsmål	Mål som strategien vil bidra til å oppnå i forbindelse med arbeidet for barns medvirkning
5. Likestilling mellom kjønnene	5.5 sikre [jenter og] kvinner fullstendig og reell deltakelse og like muligheter til ledende stillinger på alle nivåer der beslutninger tas, i det politiske, det økonomiske og det offentlige liv
10. Mindre ulikhet	10.2 sikre myndiggjøring og fremme sosial, økonomisk og politisk inkludering av alle, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, rase, etnisitet, nasjonal opprinnelse, religion og økonomisk eller annen status
11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn	11.3 styrke inkluderende og bærekraftig urbanisering og muligheten for en deltakende, integrert og bærekraftig samfunnsplanlegging og forvaltning i alle land
16. Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner	16.7 sikre lydhøre, inkluderende, deltakelsesbaserte og representative beslutningsprosesser på alle nivåer

Utfordringer vi står overfor

- **Barns medvirkning blir ofte ignorert og fragmentert på nasjonalt nivå**, og det er behov for en mer samordnet og stabil tilnærming gjennom permanente mekanismer som enkelt gir barn tilgang og lar dem delta i beslutningstaking på en mer systematisk måte.
- **Barn mangler barnevennlig informasjon og informasjon om mekanismene bak medvirkning for å kunne delta på en meningsfylt måte.**
- Barn deltar ikke i tilstrekkelig grad i **rettsvesenet og relevante beslutningsprosesser.**
- Barn har heller ikke tilgang til barnetilpassede **klageordninger.**
- Alle barn har ikke tilgang og muligheter til å ta del i medvirkningsaktiviteter på likt grunnlag. **Det er særlig barn i sårbare situasjoner og yngre barn som ikke deltar i medvirkningsaktiviteter i tilstrekkelig grad.**
- En **voksenstyrt tilnærming til medvirkning** har begrensede muligheter til å utjevne maktforhold mellom barn og voksne på en meningsfylt måte.
- **Barns begrensede demokratiske medborgerskap** er en sentral hindring for at de skal utøve sine andre rettigheter.
- Vi trenger perspektiver fra personer på innsiden, inkludert barns kunnskap, for å angripe spørsmål som **vold og mobbing i skolen** eller tilgang til et **helsefremmende miljø**, samt for å styrke barnesensitive og meningsfylte tjenester rettet mot barn.
- **Barn som forsvarere av menneskerettighetene møter utfordringer når de kjemper for sine egne rettigheter**, og de sliter også med å bli tatt på alvor. I enkelte sammenhenger blir barn til og med truet, presset eller forhindret fra å gjøre noe.
- **Barn som forsvarere av menneskerettighetene møter utfordringer når de kjemper for sine egne rettigheter, og de sliter også med å bli tatt på alvor. I enkelte sammenhenger blir barn til og med truet, presset eller forhindret fra å gjøre noe.**

... og tilnærminger Europarådet har identifisert for å ivareta barns rettigheter i møte med barns medvirkning:

IMPLEMENTERING av standarder ved kontinuerlig å

5.1.1 **inkludere barn og vektlegge synspunktene deres** i utviklingen, implementeringen og evalueringen av Europarådets standarder, retningslinjer og aktiviteter, samt gi tilbakemelding til dem om hvordan deres synspunkter er blitt hensyntatt

5.1.2 myndiggjøre og fremme **trygg og etisk medvirkning fra barn** ved å implementere retningslinjer som ivaretar barns interesser og prinsipper for personvern og innsamling av data, samt ved å garantere barns tilgang til informasjon i prosesser hvor barn medvirker

5.1.3 **fremme barns medvirkning i og gjennom skoler og uformell læring og i beslutninger som angår barns helse**, samt i evaluering av tjenester rettet mot barn og familier

5.1.4 **fremme utvikling av nasjonale strategier og handlingsplaner for barns medvirkning**

5.1.5 forplikte seg til grundigere vurdering av mekanismer og praksiser for barns medvirkning ved hjelp av **Child Participation Assessment Tool (CPAT)**, og videreutvikle relevante verktøy for å åpne for regelmessig gjennomgang av fremdrift på nasjonalt nivå

INNOVASJON ved å

5.2.1 **fremme demokratisk engasjement blant barn og sikre deres deltakelse i det politiske liv i henhold til deres alder og modenhet, inkludert ved å oppfordre medlemslandene til å vurdere å senke stemmealderen**⁶⁰

5.2.2 **gi barn myndighet til å innhente informasjon og medvirke til beslutninger som angår miljøet, på ulike nivåer i beslutningsprosessen, helt opp til utforming av den overordnede miljøpolitikken**

5.2.3 **fremme praksis-orienterte og kunnskapsbaserte arbeidsmetoder og verktøy overfor embetspersoner, fagpersoner og frivillige som jobber med og for barn, og som gir veiledning om hvordan man inkluderer barn, kommuniserer med dem og gir barnetilpasset informasjon**

5.2.4 utvikle **opplæringsmoduler og gi systematisk opplæring om barns medvirkning**, inkludert ved hjelp av relevante metoder og verktøy og ved å inkludere barn som veiledere

5.2.5 etablere bærekraftige kanaler for å kommunisere direkte med barn og utvikle **barnestyrtede aktiviteter** på nasjonalt nivå og på europarådsnivå, inkludert ved å identifisere og samarbeide med eksisterende barnestyrtede initiativer og nettverk

5.2.6 **beskytte og myndiggjøre barn som forsvarere av menneskerettighetene og miljøet**

5.2.7 **øke mulighetene og kapasiteten for å nå ut til barn ved hjelp av digital teknologi**

5.2.8 **alminneliggjøre barns medvirkning** i arbeidet til andre europeiske organer, inkludert ved å tilby kapasitetsbyggende aktiviteter og opplæring til de ansatte

5.2.9 sikre at medvirkende prosesser også inkluderer barn i sårbare situasjoner

5.2.10 **øke ansvarliggjøringen i tilknytning til barns rett til å bli hørt** og den faktiske effekten barn vil ha på utformingen av lover og politikk, samt på levering av tjenester og beslutningstaking i forvaltningen og rettsvesenet

60. Det er i dag kun Hellas, Malta, Skottland og Østerrike som har en nedre stemmealder under 18 år. Midtveiseevalueringen av den forrige strategien for barns rettigheter (2016–2021) viste at barn ønsker og er i stand til å engasjere seg i politikk hvis stemmealderen senkes (Report on the Conference on Redefining power: Strengthening the rights of the child, november 2019).

FOKUS: Barn foreslår	
Utfordringer som krever umiddelbare tiltak	<ul style="list-style-type: none"> – Identifisere saker hvor barn selv synes det er viktig at deres synspunkter blir hørt og tatt hensyn til. – Gjøre det enkelt for barn og fagpersoner å få tilgang til digitale plattformer og spørreskjemaer som innhenter barns synspunkter og hjelper embetspersoner, fagpersoner og frivillige i ulike sektorer til å få en bedre forståelse av hva barn mener. – La barn i alternativ omsorg få uttrykke sine synspunkter, og hjelp dem å komme over frykten for sanksjoner fra omsorgspersonene sine.
Potensielle tiltak	<ul style="list-style-type: none"> – Etablere en «europeisk dag for barns stemmer» / «dagen for barns stemmer», for å øke bevisstheten rundt hvor viktig det er at barns stemmer blir hørt og tatt hensyn til. – Opprette en plattform for kommunikasjon mellom barn i Europa eller nettforum der barn kan utveksle tanker om medvirkning, ideer, utfordringer, problemer og forslag knyttet til deres livskvalitet, utvikling og velferd. – Gi opplæring og støtte til leverandører av tjenester rettet mot barn (leger, skolepsykologer osv.) så de kan bli flinkere til å kommunisere med barn, gi barn informasjon, lytte til hva de har å si, ta hensyn til deres synspunkter, gi barn mer autonomi og avstå fra å dele informasjon med andre uten barnets samtykke.
Hvordan barn kan inkluderes	<ul style="list-style-type: none"> – inkludere barn i konkrete saker som angår dem. Gjennom ungdomsråd, europeiske plattformer og/eller trygge nettforum, digitale plattformer og sosiale medier (f.eks. TikTok eller Instagram), om saker som angår barn..

FOKUS: I arbeidet med barns medvirkning vil Europarådet implementere følgende tilnærminger:

Kjønns sensitiv tilnærming: ved å sikre at jenter får fulle og reelle muligheter til å delta i prosesser der barn medvirker

Anti-diskrimineringstilnærming: ved å inkludere barn i sårbare situasjoner i medvirkende prosesser, som barn på flyttefot, barn som tilhører nasjonale minoriteter, inkludert rom- og vandrerbarn, barn i alternativ omsorg eller barn med funksjonshemming

Sentrale organer i Europarådet (ikke uttømmende liste.)	Andre relevante instanser i Europarådet
<ul style="list-style-type: none"> – Menneskerettighetskommissær – Ekspertkomiteen for romspørsmål (ADI-ROM) – Europarådets folkerettskomité (CAHDI) – Partskomiteén til Europarådets konvensjon om beskyttelse av barn mot seksuell utnyttning og seksuelt misbruk (Lanzarote-komiteén (T-ES)) – Den europeiske komiteén for menneskerettigheter innen biomedisin og helse (CDBIO) – Den europeiske komiteen for utdanning (CDEDU) – Den europeiske komiteen for juridisk samarbeid (CDSJ) – Parlamentarikerforsamlingen i Europarådet (PACE) – Styringskomiteen for barns rettigheter (CDENF) – Styringskomiteen for anti-diskriminering, mangfold og inkludering (CDADI) 	

2.6. Barns rettigheter i kriser og nødsituasjoner

«Jeg vil ha rett til å fortsatt være et barn.»

«Voksne lover ting de ikke kan holde.»

«I mitt land har jeg aldri hørt ordet rettighet.»

45. **Barns rettigheter er i enda større fare i krisetider og i akutte situasjoner.** Disse rettighetene bør derfor vies særlig beskyttelse og respekt. Denne typen situasjoner omfatter væpnet konflikt og terrorisme, migrasjon og tvangsmigrasjon, helsekriser og økonomiske kriser, naturkatastrofer, inkludert klimaendringer, og andre uforutsette hendelser som kan hindre at barn kan nyte godt av sine menneskerettigheter. Strategien tar sikte på å bevare en viss grad av fleksibilitet i møte med uforutsette hendelser, slik at nye og nylig oppståtte utfordringer også kan håndteres.

46. **Europa er ikke en trygg havn med tanke på kriser og akutte situasjoner.** Covid-19-pandemien ledet nesten hvert eneste barn i Europa ut i en helsekrise, og mange av dem havnet også i en økonomisk krise. Barn som lever i konfliktområder, er også en realitet i enkelte av Europarådets medlemsland. Det finnes også barn som lever i konfliktområder som følge av at foreldrene deres er involvert i terrororganisasjoner, og som kan prøve å returnere til sine hjemland i Europa. I tillegg er det et stadig økende antall mennesker, inkludert barn, som må flykte fra hjemlandene sine og kommer til Europa i søken etter trygghet og beskyttelse. Europa opplever også arbeidsinnvandring i en skala vi aldri tidligere har sett, noe som fører til at mange barn lever uten én av eller begge foreldrene sine i hjemlandet. Miljøkrisen verden står overfor, setter også barn i særskilt fare for å komme til skade, som følge av både de kort- og langsiktige konsekvensene klimaendringer og miljøødeleggelser vil ha på migrasjonsmønstre og barns evne til å nyte godt av den høyest oppnåelige standarden for fysisk og psykisk helse.

Nøkkelreferanser i barnekonvensjonen Artikkel	Barns rett til ...
19	beskyttelse mot vold
20	særlig beskyttelse og bistand når barnet er fratatt sitt familiemiljø
22	beskyttelse og humanitær hjelp når barnet søker flyktningstatus
24	å nyte godt av den høyest oppnåelige helsestandard
29	utdanning som tar sikte på å fremme respekt for det naturlige miljøet
38	beskyttelse i væpnede konflikter, ved å respektere bestemmelsene i internasjonal humanitærrett, og rett til ikke å delta direkte i fiendtligheter hvis barnet er under 15 år
39	rehabilitering og sosial reintegrering når barnet har vært utsatt for væpnet konflikt

Nøkkelreferanser i Den europeiske menneskerettskonvensjon Artikkel	Barns rett til ...
2	liv
5	frihet og trygghet
8	respekt for privatliv og familieliv
13	effektive rettsmidler
14	forbud mot diskriminering

FNs bærekraftsmål Mål	Mål som strategien vil bidra til å oppnå i forbindelse med arbeidet for barns medvirkning
1. Utrydde fattigdom	1.5 bygge «motstandskraft» til fattige og personer i utsatte situasjoner, slik at de blir mindre utsatt for og mindre sårbare for klimarelaterte ekstremhendelser og andre økonomiske, sosiale og miljømessige påkjenninger og katastrofer
3. God helse og livskvalitet	3. styrke kapasiteten i alle land, særlig i utviklingsland, for tidlig varsling, risikoreduering og håndtering av nasjonale og globale helserisikoer
4. God utdanning	4.7 sikre at alle elever og studenter tilegner seg den kompetansen som er nødvendig for å fremme bærekraftig utvikling, blant annet gjennom utdanning i bærekraftig utvikling og livsstil, menneskerettigheter, likestilling og å fremme av freds- og ikkevoldskultur
10. Mindre ulikhet	10.7 legge til rette for migrasjon og mobilitet i ordnede, trygge, regulerte og ansvarlige former, blant annet ved å føre en planmessig og godt forvaltet migrasjonspolitik
11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn	11.5 oppnå en betydelig reduksjon i antall dødsfall og antall personer som rammes av katastrofer, og i betydelig grad minske de direkte økonomiske tapene som følge av slike katastrofer, med vekt på å beskytte fattige og personer i utsatte situasjoner
13. Stoppe klimaendringene	13.3 styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer, og styrke evnen til tidlig varsling samt kunnskapen og bevisstgjøringen om dette

Utfordringer vi står overfor ...

- **Kriser og akutte situasjoner øker ulikhetene mange barn allerede opplever i sin tilgang til økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter. Slike situasjoner øker sjansen for at barn havner i fattigdom og ender opp med å bo/jobbe på gaten**, samt gjør dem mer sårbare for menneskehandel, utnyttning og vold. Barn som lever i fattigdom, har også **større sannsynlighet for å bli skilt fra foreldrene eller omsorgspersonene sine**, for eksempel i krisesituasjoner som fører til økonomiske vanskeligheter og økt migrasjon.
- **Barn i kriser og akutte situasjoner lider også under redusert tilgang til utdanning og helsetjenester**, og de har større sannsynlighet for å oppleve brudd på barns rettigheter.
- I noen tilfeller er barn også **mer utsatt for frihetsberøvelse**, for eksempel migrantbarn som interneres i flyktningmottak.
- **Klimaendringer og naturkatastrofer hindrer barns mulighet til å nyte et helsefremmende miljø, og miljødeleggelser** er knyttet til alvorlige helsekomplikasjoner for barn. Barn er også svært sårbare for eksponering for giftstoffer.

... og tilnærminger Europarådet har identifisert for å ivareta barns rettigheter i kriser og akutte situasjoner:

IMPLEMENTERING av standarder ved kontinuerlig å

6.1.1 **utvikle og fremme menneskerettsstandarder for migrantbarn (ved å implementere tiltakene beskrevet i Europarådets handlingsplan for å beskytte utsatte personer i forbindelse med migrasjon og asyl i Europa (2021-2025),** for eksempel ved å følge opp anbefalingene om gode verger for enslige mindreårige i en innvandringskontekst⁶¹, eller fremme familie- og samfunnsbaserte omsorgsløsninger for enslige mindreårige)

6.1.2 fungere som plattform for **utveksling av god praksis**, mellom medlemslandene, for å respondere på internasjonale kriser, som covid-19-pandemien

6.1.3 opprettholde retten til **en utdanning som har respekt for naturen** og øke bevisstheten rundt naturlige farer og negativ miljøpåvirkning

INNOVASJON ved å

6.2.1 støtte medlemslandene i oppbyggingen av **robuste barnevernssystemer** som er i stand til å tilpasse seg i en krisesituasjon

6.2.2 **gi veiledning om hvordan man beskytter barn i en helsekrise**, inkludert ved å støtte barns motstandsdyktighet og sikre at deres rett til utdanning og medvirkning ikke blir satt til side, og ved å fremme digitalt medborgerskap for barn for å styrke deres evne til å tilpasse seg i en krisesituasjon

6.2.3 kartlegge fremveksten av potensielle nye sårbare situasjoner som følge av kriser eller akutte situasjoner, og utvikle innovative og målrettede tiltak for beskyttelse i slike situasjoner

6.2.4 utvikle kapasitet og verktøy til å støtte medlemslandene i **beskyttelsen av barn i væpnet konflikt og i reintegrering og rehabilitering av barn** som returnerer fra konfliktområder

6.2.5 analysere og gi råd om **juridiske spørsmål som angår barn i slike situasjoner**, som vergemål, bosetting, eiendomsrettigheter, registrering, nasjonal identifikasjon og statsborgerskap, statsløshet og andre folkerettslige spørsmål, særlig i tilknytning til foreldreløse flyktningbarn og internt fordrevne barn, samt i situasjoner der det har forekommet grove menneskerettighetsbrudd

6.2.6 anerkjenne menneskers rett til å nyte godt av et **trygt, rent, helsefremmende og bærekraftig miljø**

6.2.7 **legge til rette for barns tilgang til rettsvesenet i saker som gjelder negativ miljøpåvirkning**

61. CM/Rec (2019)11.

FOKUS: Barn foreslår	
Utfordringer som krever umiddelbare tiltak	<ul style="list-style-type: none"> – Beskytte barn, særlig i kriser og akutte situasjoner (f.eks. (borger-)krig). – Være oppmerksom på at i krig og væpnet konflikt vil overlevelse være første prioritet, og barn opplever mange hindringer når det gjelder å utvikle sine evner, sine ressurser og sitt potensial. – Etablere mer effektive prosesser for migrant- og flyktningbarn, særlig for enslige mindreårige. – Øke tilgangen til raske og mindre kompliserte familiegjenforeningsprosesser. – Gi alle barn mulighet – selv i kriser og akutte situasjoner – til å gå på skole og melde seg på andre typer opplæring.
Potensielle tiltak	<ul style="list-style-type: none"> – La migrant- og flyktningbarn bo i barnetilpassede sentre eller mottak. – Lage retningslinjer og prosedyrer for mottak av migrant- og flyktningbarn som er bedre tilpasset barn og har fokus på barns rettigheter. – Sørg for kontinuitet i den frie tilgangen til helsevesenet for barn i kriser og akutte situasjoner, og gi rask tilgang til behandling. Sørg for at barns rett til å bli hørt og til å gi informert samtykke blir ivaretatt i henhold til alder og modenhet.
Hvordan barn kan inkluderes	Barn bør ha mulighet til å påvirke eldre generasjoners holdninger og tanker, inkludert med hensyn til likestilling mellom kjønnene.

FOKUS: I sitt arbeid med barn i kriser og akutte situasjoner vil Europarådet implementere følgende tilnærminger:
<p>Kjønns sensitiv tilnærming: ved å se på kjønnsbasert vold i akutte situasjoner og konsekvensene av covid-19-relaterte tiltak for likestillingen mellom gutter og jenter</p> <p>Anti-diskrimineringstilnærming: ved å se nærmere på beskyttelsen ulike grupper barn i utsatte situasjoner får i krisesituasjoner (barn rammet av migrasjon, internt fordrevne barn, rom- og vandrerbarn, barn i konfliktområder, barn med funksjonshemming, LHBTI-barn og barn som lever i fattigdom)</p> <p>Tilnærming til barns medvirkning: ved å fremme barns medvirkning i beslutningsprosesser i tilknytning til kriser og akutte situasjoner, som miljøtiltak eller tiltak for å bekjempe en pandemi</p>

Sentrale organer i Europarådet (ikke uttømmende liste)	Andre relevante instanser i Europarådet
<ul style="list-style-type: none"> – Parlamentarikerforsamlingen i Europarådet (PACE) – Menneskerettighetskommissær – Kongressen for lokale og regionale myndigheter – Europarådets antiterror-komité (CDCT) – Den europeiske kommisjonen mot rasisme og intoleranse (ECRI) – Styringskomiteen for menneskerettigheter (CDDH) – Den europeiske komiteen for utdanning (CDEDU) – Den europeiske komiteen for sosiale rettigheter (ECSR) – Den europeiske menneskerettighetsdomstolen – Den europeiske styringskomiteen for ungdom (CDEJ) / Rådet for ungdom – Ekspertgruppen for tiltak mot menneskehandel (GRETA) – Styringskomiteen for anti-diskriminering, mangfold og inkludering (CDADI) 	<ul style="list-style-type: none"> – Division of Independent Human Rights Bodies – EUR-OPA Major Hazards Agreement

3. GJENNOMFØRING AV STRATEGIEN. HVORDAN KOMMER VI DIT?

47. Strategier er referanserammer og verktøy som er ment å føre til konkrete forbedringer. På området barns rettigheter bør en strategi som denne komme endelig til uttrykk i økt ivaretagelse av rettighetene og velferden til alle barn i Europa. **Denne strategien for barns rettigheter (2022–2027): «Barns rettigheter i praksis: fra kontinuerlig implementering til felles innovasjon» tar sikte på å oppnå klare resultater og forbedringer for barn i Europa – å utgjøre en reell forskjell i barns liv.**

48. For å kunne oppnå dette målet må strategien være åpen om hvordan man ser for seg at man skal kunne skape endringer og oppnå de seks målene. Det er viktig å identifisere behov for hjelp til alle involverte aktører som ønsker å gjøre fremskritt, både sammen og hver for seg. Slike «drivkrefter» finner vi på ulike nivåer i denne strategien, og de omfatter blant annet: integrerte tilnærminger og tverrsektoriell handling (både på europeisk og nasjonalt nivå), sammenhengende og innovative arbeidsmetoder, sterke partnerskap (både innad i organisasjonen og med eksterne partnere), tilstrekkelige ressurser, en tilhørende kommunikasjonsstrategi, økt bevissthet rundt aktuelle risikoer og forventninger om trender og fremtidig utvikling, og politisk vilje og forankring hos sentrale aktører og ledelsen.

49. Europarådet generelt, og komiteen for barns rettigheter (CDENF) spesielt, representerer de unike rammene for det tverretatlige flerpartssamarbeidet som kreves for å levere en strategi med dette ambisjonsnivået. For å oppnå resultater må alle aktørene forplikte seg til målene man er blitt enige om, og gjøre sin del. Bare da vil det være mulig å realisere både det individuelle og det kollektive potensialet for å sette «barns rettigheter ut i praksis»

3.1. Institusjonelle rammer

50. Komiteen for barns rettigheter i Europarådet er det sentrale samordnende organet som utformer, implementerer og fører tilsyn med fremdriften av arbeidet med strategien, i samarbeid med andre organer innad i Europarådet og internasjonale partnerorganisasjoner. I løpet av den fireårige referanseperioden vil fortsette å avholde plenums møter to ganger i året, med mulighet for å organisere tematiske tilleggsmøter i ulike formater, samt for å opprette underordnede ekspert- og arbeidsgrupper ved behov, slik det allerede var lagt opp til i det forrige mandatet. Andre tverretatlige organer og tilsynsorganer i Europarådet vil også eie utvalgte tiltak som spesifikt gjelder deres mandat.

51. Dette tverrgående samarbeidet vil speile de mest presserende prioriteringene som er identifisert, samtidig som strukturen er fleksibel nok til å respondere på og tilpasse seg nye eller uventede utfordringer frem i tid. CDENF vil fortsette sitt samarbeid med ulike interne og eksterne partnere, dvs. representanter for andre Europaråds-organer og internasjonale organisasjoner, sivilsamfunnsorganisasjoner og ikke-medlemsland, både gjennom formelle møter og gjennom implementeringsaktiviteter og markedsførende arrangementer, for å fylle eksisterende og fremtidige samarbeid med liv og skape endringer for barns rettigheter.

3.2. Arbeidsmetoder

52. Implementeringen av en strategi med flere nivåer og flere aktører krever klare og tydelige arbeidsmetoder for å planlegge og gjennomføre ansvarlige tiltak som er lette å forstå og følge for dem det gjelder, og som åpner for å skape synergier eller utvikle partnerskap der muligheten byr seg.

53. Dette er de viktigste elementene i strategiens arbeidsmetoder:

54. Strategiens **tidsramme** følger ulike arbeidsprosesser og avtaler i Europarådet og er tilknyttet behandlingen av saker i ministerkomiteen.

- ▶ Strategien dekker en seksårsperiode (2022–2027), og barnerettighetskomiteen CDENF planlegger å gjennomføre en midtveisevaluering etter tre år.
- ▶ Sekretariatet vil utarbeide en implementeringsrapport om mandatet til komiteen CDENF basert på en handlingsplan. Denne rapporten vil bli lagt frem for ministerkomiteen annethvert år (i henhold til det tverretatlige rammeverket ministerkomiteen i Europarådet benytter for alle styringskomiteer og tilsynsorganer i perioden 2022–2025).

55. Dette fører til en «alternering» av rapporteringsforpliktelser i tilknytning til strategien, noe som klargjør prosessen og legger til rette for at alle involverte aktører (og medlemslander) kan følge opp.

56. Oppfølging og tilsyn med implementeringen av strategien vil bli håndtert i henhold til separate, toårige **handlingsplaner**, som utarbeides parallelt med strategien og ferdigstilles våren 2022, så snart strategien er vedtatt av ministerkomiteen. De detaljerte, logiske rammene knyttet til strategiens nøkkelmål vil imidlertid knytte strategien og handlingsplanen tettere sammen og illustrere hvordan strategiens mål er ment å beskrive «barns rettigheter i praksis: fra implementering til innovasjon». Handlingsplanen vil deretter fungere som et tydelig referansepunkt som det er enighet om blant alle interne og eksterne partnere, og som beskriver felles og individuelle aktiviteter som skal utvikles i henhold til strategien, hva de forventede utfallene er, hvilke tidsrammer som gjelder, og hvilke indikatorer som foreslås for å måle resultater. Med slike detaljerte rammer for implementeringen vil den fremtidige handlingsplanen bidra til at Europarådet og rådets samarbeidspartnere kan gå «Fra ord til handling» og gjøre alle mål i strategien om til faktiske forbedringer i europeiske barns liv.

57. **Andre ressurser og metoder** benyttet i en effektiv implementering av strategien vil (fortsatt) være:

- ▶ innhenting av ekstern ekspertise gjennom Divisjon for barns rettigheter eller andre operative enheters nettverk av forskere og konsulenter
- ▶ organisering av kapasitetsbyggende arrangementer og utarbeidelse av relevante verktøy, håndbøker og veiledningsdokumenter for å støtte nasjonale aktører i deres implementering av strategiens mål (enten innenfor rammene av en styringskomitee eller i tett samarbeid med samarbeidsenheten i Divisjon for barns rettigheter)
- ▶ gjennomføring av ulike forbedringer i underlagsmaterialet det vises til, før man utvikler nye standarder og retningslinjer, for å sikre at man møter barns faktiske behov – gjennom innsamling av data via Barnerettighetskomiteen i Europarådet (CDENF) (f.eks. gjennom spørreundersøkelser), tilsynsarbeid i andre komiteer (f.eks. ECSR), skrivebordsanalyse (gjennomført av sekretariatet og eventuelle konsulenter) eller publikasjoner fra samarbeidsorganisasjoner (f.eks. FNs barnefond (UNICEF), Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD), Europakommisjonen og EUs byrå for grunnleggende rettigheter (FRA))
- ▶ bevissthetsskapende metoder av forskjellig omfang, format og lengde, blant annet temakampanjer, engangsarrangementer, nye publikasjoner eller kampanjer i sosiale medier
- ▶ plattformer for å utforske nye utfordringer og trender eller nyoppståtte problemer, slik at man kan identifisere nye områder der det er behov for legislative eller politiske løsninger og påfølgende tiltak på europeisk eller nasjonalt nivå.

3.3. Synergier

58. I implementeringen av strategien vil Divisjon for barns rettigheter i Europarådet samarbeide med interne partnere (Europarådets ulike sektorer, som beskrevet under hvert prioriteringsområde), men også med eksterne aktører, inkludert internasjonale organisasjoner, internasjonale eller europeiske sivilsamfunnsorganisasjoner, ikke-medlemslander og næringslivspartnere, der det finnes potensielle og ønskede muligheter og synergier.⁶²

59. De sentrale samarbeidspartnerne i implementeringen av strategien vil være andre europeiske og internasjonale organisasjoner, og da først og fremst EU, representert ved Europakommisjonen og byrået for grunnleggende rettigheter (FRA). Samarbeidet vil vise til synergier som er identifisert innenfor rammene av EUs strategi for barns rettigheter, og mottar finansiering fra EU ment for samarbeidsprosjekter ledet av Europarådet.

62. De konkrete rollene og ansvarsområdene til disse samarbeidspartnerne vil være definert i handlingsplanen.

⁶² De konkrete rollene og ansvarsområdene til disse samarbeidspartnerne vil være definert i handlingsplanen.

De internasjonale samarbeidspartnerne i implementeringen av strategien inkluderer blant annet FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR), og da særlig barnekonvensjonen, UNICEF, FNs spesialutsending med ansvar for å forebygge vold mot barn (UN SRSG VAC), FNs spesialrapportør om salg av barn, barneprostitusjon og barnepornografi, FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR), Verdens helseorganisasjon (WHO), Organisation internationale de la francophonie (OIF) og Baltisk råd (CBSS).

60. Ulike sivilsamfunnsorganisasjoner vil også være sentrale samarbeidspartnere, inkludert: det europeiske nettverket for barneombud (ENOC), Eurochild, Defence for Children International (DCI) og denne organisasjonens ulike grener, The End Violence Initiative, The Inter-agency Panel on Juvenile justice (IPJJ), End Child Prostitution, Child Pornography and Trafficking of Children for Sexual Purposes (ECPAT international), Redd Barna, SOS-barnebyer, Missing Children Europe, The Confederation of Family Organisations in the European Union (COFACE), The International Association of Youth and Family Judges and Magistrates, The International Social Service (ISS), Child Rights International Network (CRIN), The Child-Friendly Justice European Network (CFJ-EN), World Vision International med flere.

61. Barn vil fortsatt være en sentral partner i implementeringen av strategien, og barn vil fortsatt få mulighet til å medvirke i utviklingen, implementeringen og evalueringen av Europarådets standarder, retningslinjer og aktiviteter som påvirker deres rettigheter og velferd. All eventuell kontakt som etableres med barn i forbindelse med utarbeidelsen av denne strategien og implementeringen av den, har vært og vil være underlagt Europarådets retningslinjer for beskyttelse av barn, noe som også krever at eventuelle partnerorganisasjoner som tar kontakt med barn i forbindelse med Europarådets aktiviteter, må forplikte seg til å følge disse.

62. Til slutt, og med mål om innovasjon på området for flerpartssamarbeid til fremme av barns rettigheter, vil Europarådet forsøke å utvikle en strukturert tilnærming til engasjement fra privat sektor, for å fremme tilnærminger som setter barnet i sentrum, i alle områder av samfunnet.

3.4. Ressurser

63. Nøkkelressurser i implementering av strategien vil være knyttet til Divisjon for barns rettigheter, enten over divisjonens ordinære budsjett eller i form av ekstraordinære budsjettressurser. Andre operative enheter i Europarådet, med ansvar for andre tverretatlige organer eller tilsynsorganer, vil bidra med sine ordinære budsjetter for felles aktiviteter identifisert i handlingsplanen. Parlamentarikerforsamlingen [og Kongressen for lokale og regionale myndigheter] vil støtte en effektiv og bærekraftig implementering av strategien i Europarådets medlemsland ved å innlemme den i lovgivende, budsjettmessige og tilsynsrelaterte aktiviteter i nasjonalforsamlinger samt i lokale og regionale myndigheter. Strategien vil bli levert i den vanlige tverretatlige samarbeidsstrukturen, slik denne kommer til uttrykk i interne forvaltningsverktøy, som den toårige program- og budsjettøvelsen og mandatene for hver komité, tildelt budsjett og menneskelige ressurser.

64. Som i tidligere strategier vil Europarådet komplettere egen ekspertise med konsulenter og partnerorganisasjoner. Ressurser, kunnskap og data tilgjengelig i medlemslandene vil bli gjennomgått med jevne mellomrom og innhentet gjennom ekspertuttalelser, erfaringsutvekslinger og undersøkelser gjennomført av sekretariatet, for å reflektere erfaringer og krav nasjonale myndigheter og deres respektive partnere måtte ha. Enkelte nasjonale aktiviteter rettet mot utvikling, formidling og fremming av standarder vil igjen kunne søke om støtte fra Europarådet gjennom ulike tilskuddsordninger.

3.5. Kommunikasjon og synlighet

65. En kommunikasjonsstrategi vil bli utviklet for å markedsføre strategien og fremskrittene som oppnås, hovedsakelig gjennom nettsiden <http://www.coe.int/children>. Kommunikasjon knyttet til nye utviklinger og arrangementer vil også finne sted i aktuelle kanaler i sosiale medier, spesielt Facebook og Twitter (@coe_children). Det vil også bli opprettet kontoer i andre sosiale medier.

66. Nettsiden vil samtidig dekke «interne» kommunikasjonsformål opp mot medlemsland som deltar i implementeringen av strategien (via den aktuelle komiteens nettsider), samt sørge for «ekstern» synlighet for resultatene av implementeringen, inkludert eventuelle lovendringer og nye politiske initiativer på nasjonalt nivå og nye instrumenter og verktøy utarbeidet av Europarådet for å nå de ambisiøse menneskerettighetsmålene. Nettsidene vil også ha materiell rettet mot et bredere publikum, som brosjyrer for barn og unge, veiledning for foreldre, og håndbøker og sjekklister for fagpersoner som jobber for og med barn.

4. OPPFØLGING OG IMPLEMENTERING AV STRATEGIEN

Oppfølging og evaluering

67. **Strategien er utarbeidet for en seksårsperiode, noe som gir nok tid til å planlegge og gjennomføre omfattende aktiviteter, til å følge implementeringen av de mange målene som er definert, og til å vurdere hvilken effekt disse har på barns liv og på de institusjonelle kontekstene de utvikles i.** Men i en slik lang periode vil man trolig også se samfunnsendringer og -utviklinger som kan kreve strategiske justeringer underveis, hvilket betyr at strategien må være fleksibel nok til å kunne håndtere eventuelle nye utfordringer som dukker opp, og justere fokus for dem man ble enige om fra starten av.

68. **Evaluering av tiltak under strategien trekker inn ulike dimensjoner, avhengig av ha konteksten er, hvilke verktøy som er benyttet, og hvilke aktører som er involvert:**

69. Fremskritt i Europarådet og aktiviteten til de ulike organene og sektorene som samarbeider under strategien, vil bli målt hvert andre år på grunnlag av handlingsplanen som ble utarbeidet separat og lagt frem som et eget dokument. Resultatet av denne interne evalueringen vil kunne føre til justeringer i strategien og utvikling av nye aktiviteter ved behov, avhengig av hvilke ressurser som er tilgjengelig. Denne evalueringssøvelsen er først en teknisk evaluering, gjennomført som et samarbeid mellom ulike sekretariater under Europarådet. Enheten som legger til rette for utveksling av fremdriftsoppdateringer, vil være arbeidsgruppen for barns rettigheter, som har håndtert denne oppfølgingen i mange år allerede. Basert på handlingsplanen, og eventuelle fremskritt som måles ved hjelp av matrisene for logisk prosjektplanlegging, vil det bli utarbeidet en **implementeringsrapport** som legges frem for ministerkomiteen, også med et intervall på to år, og dette leder videre til en mer **organisatorisk evaluering**, gjennomført under CDENFs ledelse.

70. **En mer detaljert og politisk evaluering av resultater oppnådd under strategien vil bli gjennomført under CDENFs ledelse med støtte fra andre aktører.** Denne rapporten vil bli presentert på en konferanse for midtveisevaluering etter de første tre årene. Med forbehold om tilstrekkelig ressurstildeling vil barn bli konsultert gjennom hele evalueringsprosessen, i tråd med relevante metoder og Europarådets retningslinjer for beskyttelse av barn.

Matrise for logisk prosjektplanlegging

71. I tillegg til handlingsplanen, som vil bli oppdatert regelmessig med innspill fra ulike samarbeidspartnere som deltar i implementeringen av strategien, vil matrisen for logisk prosjektplanlegging være et av de viktigste verktøy for å holde oversikt over strategien på et teknisk, organisatorisk og politisk nivå. Implementeringen av strategien vil følges opp av Divisjon for barns rettigheter. Det vil bli utviklet egne skjemaer som skal fylles ut og sendes inn av medlemslandene med rapport om arbeid gjennomført og eventuelle fremskritt fra deres side, under ulike prioriteringsområder og typer tiltak, og i henhold til spesifikke indikatorer.

Risiko og risikoreduksjon

72. Alle strategier, programmer og prosjekter er utsatt for risiko i gjennomføringsfasen, og de ulike typene risiko har større eller mindre sannsynlighet for å inntreffe kan ha ulike konsekvenser for leveransen og vil kreve spesifikke og målrettede risikoreducerende tiltak. Det er forventet at strategien vil være utsatt for følgende risikoer og potensielle svar på disse:

Risiko	Eksposering	Konsekvenser	Risikoreduserende tiltak
Endret kontekst med nyoppståtte utfordringer som krever umiddelbare tiltak i strategiperioden 2022-2027	Høy	store	Gjennomgå prioriteringer og gjøre tilpasninger i strategien på en mest mulig transparent måte
Manglende politisk vilje til å støtte implementeringen (europeisk og nasjonalt nivå)	Moderat	moderat	Øke markedsføringen og intensivere politiske forhandlinger
Endringer i ressurstilgang til tjenester omfattet av leveransen, som forårsaker forsinkelser	Moderat	moderat	Gjennomgå prioriteringer og gjøre tilpasninger i strategien på en mest mulig transparent måte
Mangel på frivillige bidrag eller samarbeidsprosjekter som er avsluttet	Moderat	moderat	Justere ambisjonene for strategien og relevante rammer

OPERATIONAL DOCUMENTS:

- ▶ referansetekster (inkl. Europarådets konvensjoner og anbefalinger)
- ▶ handlingsplan
- ▶ matrise for logisk prosjektplanlegging
- ▶ skjemaer for nasjonal oppfølging og rapportering
- ▶ kommunikasjonsstrategi

www.coe.int/children

NOR

www.coe.int

Europarådet er den ledende menneskerettighetsorganisasjonen på det europeiske kontinentet. Rådet omfatter 46 medlemsland, inkludert alle medlemmer av Den europeiske union. Alle Europarådets medlemsland har signert Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, som har som formål å beskytte menneskerettigheter, demokrati og rettsikkerhet. Den europeiske menneskerettighetsdomstolen overvåker medlemslandenes iverksettelse av konvensjonen.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE